

komunitator

ČASOPIS **FMR-MEDIA** • letnik 5. • št. 28 • oktober 2005

Mestni trg, obleka po meri za Idrijo

Nova restavracija na črnovrškem smučišču SC Cerčno

Kolektor odprl tovarno v Bosni

Bo v Meji nov tekaško - smučarski center?

Oktober je dober!

Mesec oktober je v Novi KBM d.d. že tradicionalno mesec varčevanja in ugodnosti za naše zveste in nove komitente. Ugodnosti v naši ponudbi so:

PAKET ZVESTOBE – za naše zveste komitente

1. MONETA:

Brezplačen pristop k Moneti - plačevanju z mobilnikom. "Prvih porabljenih 1.000 SIT z Moneto vam povrnemo". Vsakemu novemu uporabniku Monete, ki bo do konca leta potrošil 1.000 SIT, ta znesek tudi povrnemo.

2. BANK@NET:

Identifikacijsko kartico za elektronsko bančništvo Bank@Net po polovični ceni.

3. PLAČILNE KARTICE:

Podarjamo vam enoletno članarino za eno od plačilnih kartic Activa, Activa-MasterCard ali Visa, ki je doslej še nimate v svoji denarnici, izpolnjujete pa pogoje zanjo.

4. DEPOZITI IN VARČEVANJA:

Višje obrestne mere za naslednje depozite:

- tolarski depozit vezan 365 dni,
- depozite z valutno klavzulo (kratkoročne in dolgoročne).

Nove rentne varčevalce čaka praktična nagrada.

5. KREDIT TAKOJ:

Za želje vseh vrst vam v Novi KBM ponujamo Kredit takoj po še ugodnejših pogojih, brez stroškov odobritve in po ugodni nominalni obrestni meri. Najvišji znesek odobrenega kredita lahko znaša 5.000.000,00 SIT in ga lahko odplačujete do 60 mesecev. Znesek kredita in doba odplačevanja sta odvisna od poslovanja kreditogjemalca.

PAKET UGODNOSTI – za nove komitente

Paket vsebuje:

1. enoletno brezplačno vodenje transakcijskega računa,
2. brezplačno izdajo Activa Maestro kartice,
3. Moneta (aktualne ugodnosti),
4. izdajo plačilne kartice brez članarine za 1 leto,
5. brezplačna prva odobritev dovoljene prekoračitve v enaki višini kot na prejšnji banki,
6. polovično nadomestilo za pristop k Bank@Netu,
7. ureditev trajnikov in direktnih bremenitev,
8. dnevni limit dviga gotovine na BA najmanj v višini limita na prejšnji banki.

Pri nas ste vedno dobrodošli!

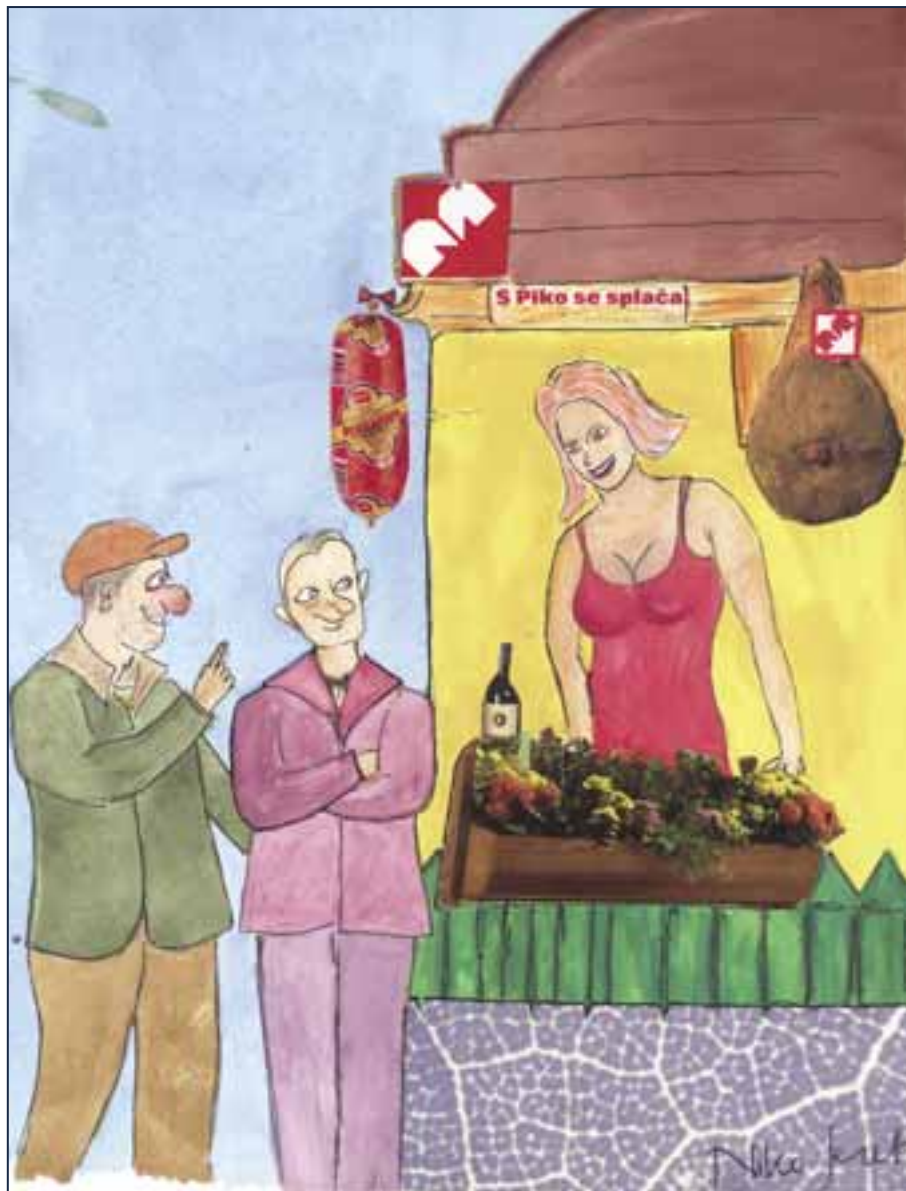

Področje Nova Gorica
Podružnica Idrija

vsebina

- 4 arhitektura**
- Arhitekt Podrecca pravi, da prenovljeni Mestni trg na simbolni ravni daje mestu srce
- 10 zgodilo se je**
- Obstoječe jamsko črpališče na 11. so nadomestili z novim na 9. obzorju
- 13 investicije**
- SC Cerklje gradi na vrhu črnovrškega smučišča nov večnamenski objekt z restavracijo
- 16 gospodarstvo**
- Kolektor Bosna, novo podjetje za izdelavo velikih komutatorjev
 - Omny, tržna blagovna znamka vsesmerne prikazovalnika
- 28 energetika**
- Kolingov gorilnik ogreva gozdarsko hišo na Mašunu
- 32 spominjanja**
- 200. obletnica rojstva znamenitega idrijskega zdravnika dr. Ludvika Gerbca
- 34 šport in rekreacija**
- Bomo v Meji dobili nov tekaško-smučarski center?
- 38 razvedrilo**
- Nagradna križanka
- 39 saj bi bilo lahko tudi res**
- Poslovilni zbor avtomobilov na Mestnem trgu

Mercator, najboljši sosed pri Likarci

„Janko, vič, ta je pa ta nartabuli sasida!“

Izdaja: FMR - MEDIA založništvo, publikacije in promocija d.o.o.

Direktor: Vojko Božič

Glavni in odgovorni urednik: Filip Šemrl

Uredništvo: Arkova 43, 5280 Idrija, E-mail: fmr-media@fmr.si, tel: (05) 37 73 745, fax: (05) 37 22 515

Sodelavci: Špela Hvalec, Niko Jereb, Janez Kavčič, Adrijana Panič, Dragica Prosen, Filip Šemrl, Polona Šemrl, Marija Trušnovc, Branko Vončina, Mitja Zelenc

Fotografije: Niko Jereb, Fototeka Mestnega muzeja, Danilo Sedej, Adrijana Panič, Marijana Panič, Dragica Prosen, Bogdan Rupnik, Filip Šemrl, Polona Šemrl, Sonja Vukašević

Oblikovna zasnova: Creatim Ržišnik & Perc

Jezikovni pregled: Nuša Radinja

Tajnica uredništva: Zdenka Čibej

Naklada: 7200 izvodov

Naročnina: Časopis je brezplačen

Priprava in tisk: Pagis d.o.o. Idrija

Distribucija: Pošta Slovenije

Časopis si lahko ogledate na spletni strani: www.fmr.si

Naslovnica: Jesen

Foto: Filip Šemrl

Mestni trg, obleka po meri za Idrijo

Zdaj je končan in vsem na ogled – Mestni trg namreč. Nanj se bo treba še navaditi, predvsem pa mu dati nove vsebine, saj temu, čemur je bil namenjen v preteklosti, poslej ne bo več. Tako kot pri vsaki novi pridobitvi se krešejo mnenja tudi glede nove podobe središča mesta, od tistih v prid takemu posegu do ostrih nasprotovanj. Zamisli o tem, kakšen naj bi bil Mestni trg, je bilo več. Nazadnje so se Idrijčani, natančneje rečeno predstavniki lokalnih oblasti, odločili in delo zaupali zunanjemu arhitektu. Ne prvič. Izbrali so mag. Borisa Podrecca, znanega dunajskega arhitekta, ki je po rodu tržaški Slovenec, dobitnik številnih nagrad in priznanj za svoje delo, ki ni omejeno zgolj na arhitekturo, temveč tudi na področje umetnosti, znanosti in izobraževanja. Tisti, ki spremljajo arhitekturno dogajanje po svetu, ga dobro poznajo, številni pa ne dovolj. Živi in dela na Dunaju, delo pa ga pogosto vodi po svetu kot predavatelja, pedagoga, organizatorja razstav in urbanista, ki je zmagal na številnih natečajih ureditve mest. Za pogovor z njim smo se dogovarjali tri tedne in končno 29. septembra našli uro časa neposredno pred njegovim odhodom z Dunaja v Verono, kjer so mu podelili najuglednejšo italijansko nagrado za arhitekturo »Mastri della pietra«.

Uredništvo: Ob sklenitvi del v Idriji nas predvsem zanima, zakaj ste se odločili, da tudi temu mestu namenite oziroma izkažete svojo strokovno pozornost.

Podrecca: Prvič zato, ker me je Idrija s svojo tehniško zgodovino zanimala, in drugič, ker mi je profesor Avgust Černigoj, ki je bil tako rekoč moj drugi oče v Trstu, vedno govoril o njej. Obstajata torej moj emocionalni in mentalni odnos, in to sta elementa, ki sem ju našel v Idriji.

Uredništvo: Pred leti ste izrazili prepričanje, da mora arhitekt najprej vzpostaviti stik z okolico, to je z mestom in njegovo kulturo. Kakšen je bil vaš dialog z Idrijo pri snovanju projekta?

Podrecca: Javni prostor je dandanes sodobna tema, ki jo na šolah in univerzah sploh ne poučujejo, ker učijo samo urbanizem in to, kako oblikovati hiše. Tema javnega prostora se giblje med dvema skrajnostma. Na eni strani so ekološkost, etičnost in doba razčiščenosti, na drugi pa doba globalizacije s turbokapitalizmom. Javni prostor skuša nekako združevati in umiriti te ekstreme. Dandanes ljudje spet odhajajo na ceste, ne sedijo doma in s steklenico piva v roki gledajo nogomet, ampak obstaja vsaj v

tem srednjeevropskem prostoru nihanje javnega prostora med ekstremi, in to je fenomen, ki ga mora arhitekt znati dodelati. Zato javni prostor posreduje srečevanje, dialektiko, nemir med ljudmi, ki so za in so proti, novo družabnost; se pravi, dober javni prostor socializira ljudi in jih hkrati s svojo nabitostjo elektrilizira, združuje. To je moj kratek uvod k vašemu vprašanju.

Če ima mesto svoj zgodovinski spomin, njegov trg ne more biti narcisoiden ali egoističen. So pa nekateri prostori, ki nimajo neke določene narativne (pripovedne) snovi, tam je lahko trg tudi subverziven (prevraten), lahko prinaša čisto nekaj novega in je lahko antipod vsemu, kar je okrog njega. Na arhitektu je, da zna ugotoviti, kaj je zdaj tisto, kar mu pritiče.

Tisti, ki živijo v Idriji, morda niti ne čutijo tako kot nekdo, ki zaide vanjo. Mesto ima neke vrste dvig, *zug* kot pravijo Nemci. Preden se morfologija (oblika) tega mesta spusti v horizontalo, v dolino in se umiri, tam stoji ta novi trg kot prehod, kot most, ki zavre prehod iz vertikalne v urbano Idrijo. Mesto, kot ga poznam jaz, ni imelo trgov, le brezoblične majhne trge, ki so sicer zelo simpatični, vendar mestu niso dali močne identitete. Prenovljeni Mestni trg pa je zdaj zares center, fokus, zbirališče, ki tudi na simbolni ravni mestu daje srce.

Uredništvo: Se vam zdi, da so Idrijčani, preden so vas angažirali, sploh premislili, kaj bi s tem prostorom, ali so pritegnili svetovno znanega arhitekta tudi zato, da bi jih rešil zagatnosti.

Podrecca: Veste, angažira se nogometaša, z mano se je treba pogovoriti o tem, ali sem pripravljen to narediti ali ne. Verjetno noben evropski arhitekt ni napravil toliko trgov, posegov v urbanost, kot mi. Mislim, da je vaš že 33. ali 35. po vrsti, ki smo jih doslej oblikovali v šestih evropskih državah. To ni malo. Imamo izkušnje, tudi pri vas, kjer doslej oblikovanju trgov niste namenjali kdo ve kakšne pozornosti. Trge ste običajno urejali ornamentalno. Ta hip imamo velike težave v Škofji Loki, saj tam odločajo ljudje, ki niso pripravljeni na tako zahtevno delo in se držijo samo tistega, kar so se naučili v šoli, ne hodijo po svetu in zato ne vedo, kaj se dogaja v Srednji Evropi. Z Idrijo smo imeli srečo, da so nas bolj ali manj takoj razumeli ter se inteligentno in kulturno odzvali.

Uredništvo: O ureditvi Mestnega trga je bilo izdelanih več idejnih zasnov, zadnja leta 2000 v diplomski nalogi mladega idrijskega arhitekta Mira Božiča, ki je spomin na cerkev sv. Barbare s stekleno inštalacijo premaknil s prvotnega prostora na rob parka, skromneje je zasnoval vhod v kripto in pod samim trgom predvidel eno ali dvoetažni garažni prostor z 80 oziroma 45 parkirnimi mesti. Sicer pa je bil trg, kakršen je bil, prostorsko nedorečen vse od leta 1962, ko je njegovo ureditev po zrušenju župne cerkve zasnoval arhitekt in urbanist Viljem Strmečki. Kakšno je bistvo vaše sporočilnosti?

Podrecca: Sam sicer drugih rešitev ne poznam podrobno, zato jih tudi ne želim komentirati. Mislim pa, da mora biti arhitekt za razliko od umetnikov, ki ne poznajo kompromisov, kompromisar. Za njegovim individualnim delom se namreč vedno skrivata neki časovni in politični ambient ter finančna zmožnost naročnika. Bistvo moje projektne zasnove trga je povezava šestih različnih okolij. Na njegovem padajočem nagibu ni bilo mogoče narediti samo enega trga, kakršnega poznamo v Benetkah. Kot avtor sem moral upoštevati različne prvne, ki sem jih našel, in jih povezati v enoten, vendar zelo diferenciran ambient. Podoba idrijskega trga zaznamuje šest različnih vsebin, ki vsaka zase izraža svojo protislovnost. Park je zelen okvir, ki ne »jodla«; to namreč ni park, v katerega peljemo zvečer psa na malo potrebo. Ni romantičen.

Trga od daleč ne vidimo več skozi gozdlič, ampak skozi tako imenovani *landscape*, pejsaž usklajene gradnje s pokrajino. Ker mesto zdaj ni imelo denarja, parka ni zasadilo; upam, da bo to pozneje storilo tako, kot sem si zamislil, v stilu Vivaldijeve glasbe, kot neke vrste akvarel, s katerim bi pričarali štiri letne čase. Potem obstaja povezava tlakovanega kamna in narave s tiho fontano z vodo. Na vseh svojih trgih jo uporabljam kot neke vrste očiščevalni element, še posebej v Idriji, kjer je liturgičnost fontane s sakralnim elementom spomina na porušeno cerkev povezana z neposvečenim, profanim parkom. Prostorni križ je namreč treba gledati malo drugače, ne naturalistično, kot smo jih navajeni videti v zaprašenih zakristijah. Potem je tu osrednji plato, ki bo večnamenski, saj bo služil kulturi, zabavi, razvedrilu, gostoljubnosti, če hočete, tudi za politične govore in soočenja. Samo tako velik trg lahko ponudi in vzdrži razsežnost socio-urbanega. Peti element je povezava tega trg prek stopnišča z Ahacijevim trgom. Mestni trg kaskadira na drugo raven, postaja bolj intimen in ga poveže z nečim, kar še pride na vrsto, z novim, enako kakovostnim urbanim posegom v prihodnosti. In, še šesti, zadnji pilastiran element je kripta pod trgom, ki s kamnitimi stebri nad njenim vhodom, od koder jih že gledamo, opozarja nase oziroma da vedeti, da je pod njimi nekaj pomembnega. Vsi našteti elementi so kot neke vrste obleka po meri za Idrijo in neponovljivi kjer koli drugje.

Uredništvo: Idejni projekt ureditve Mestnega trga ste izdelali že leta 1998. Od takrat je minilo že precej let. Bi zdaj na njem kaj spremenili?

Podrecca: Ne bi spreminjal. Trg je namreč kot človek. Ko se rodi in ženska ob tem trpi, ne gre za prav nič estetsko dogajanje. Zgodi se čudež, ko človek stopi v življenje. S trgom je podobno. Njegovo nastajanje po navadi spremljajo prepiri. So namreč ljudje, ki so za, in tisti, ki so proti. Zadnje še kako dobro razumem, saj je za nekoga, ki ni pripravljen na to modernost in ne ve, kaj se dogaja po svetu, kaj je *by pass* urbanosti, zares težko, ko se mu pred očmi prikazuje njegova podoba iz preteklosti, potem pa se ta nenadoma spremeni. So pa tudi ljudje, ki so pripravljeni na take

posege. Sam kot avtor moram tudi počakati, da ta trg »zakoraka«, da začne delovati, da se začnejo ljudje družiti na njem. Kot kompozicija je trg zame končan, zdaj mora le še »zakorakati« v življenje, da bi lahko kaj povedal ali kaj spremenil.

Uredništvo: Z nestrpnostjo čakamo, da bo čas potrdil pravilnost posega v idrijsko mestno tkivo. Glede na dozdajšnje mojstrsko oblikovanje med seboj zelo različnih trgov v Avstriji, Italiji in tudi pri nas, v Piranu, lahko pričakujemo, da se bo »prijel« tudi idrijski.

Podrecca: Veliko je tudi mest v Nemčiji, Franciji, na Hrvaškem, kjer delamo čudovite stvari. Malo čudno zveni, da zdaj Podrecca z Dunaja hodi urejati mesta v Italijo, državo, v katero smo se hodili učiti, kako se tej stvari streže. Zdaj smo navzoči v šestih državah, vendar ne urejamo samo trgov.

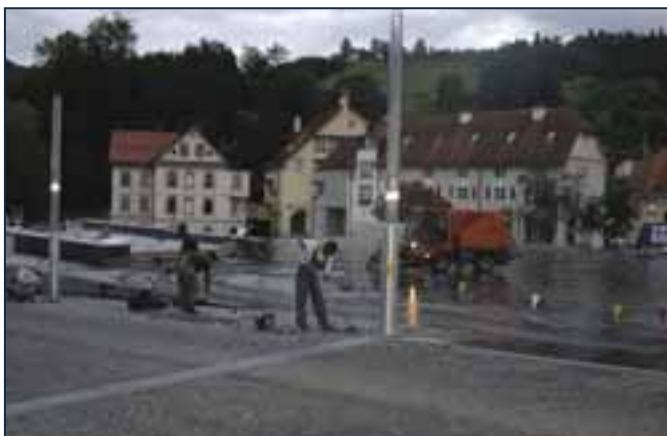
... ste morebiti seznanjeni, kako so mediji spremljali urejanje Mestnega trga?

Če bi moral slediti vsemu, kar spremlja moje delo, bi napravil celo življenje. Sicer pa, ko se lotiš urejanja nekega trga, so praviloma vsi proti temu. Veste, odtrgati ljudem parkirišča, to je najhuje. Ko v določenem okolju predstavljam svojo vizijo ureditve trga in jim govorim o estetiki, luči, vodi in podobnem, me po navadi najprej vprašajo, kaj bo s parkirišči. Ljudje imajo čisto drugačen odnos, kot ga imam sam ali prosvetljeni župan do svojega mesta. Ko ljudem odvzamemo parkirni prostor, praktičnost, podobe iz mladosti, vedno skočijo pokonci. Tisti hip, ko se trg na ogled postavi, ko ljudje zakorakajo po njem, začnejo posedati po klopeh in se udeleževati prireditve, se zadeve umirijo. Če se ne bi umirile, potem mi ne bi imeli toliko dela. Toda na to je treba počakati nekaj let. Tudi v Piranu so bili, razen takratnega župana, vsi proti. Zakaj? Zato, ker v Piranu ne živijo več tisti »fini« Italijani, ki so čutili mesto kot svoje, ampak ljudje, ki so prišli od drugod in ga merkantilizirali. Človek potrebuje čas, da začuti trg kot svoj trg. Iz izkušenj vem, da trga ne smete pustiti samevati. Trg preprosto potrebuje moderatorja, osebo, ki mu zna dati vsebine, tako kot oddajam na radiu ali televiziji. Ne smete ga zapustiti v stilu bo, kar bo. Trg mora biti ozadje sekvencam urbanih dejanj. ♦

Mestni trg nekoč ...

... in med obnovo

PROSTOVOLJNO DODATNO POKOJNINSKO ZAVAROVANJE

Predstavništvo Idrija
Zastopstvo Spodnja Idrija,
Zastopstvo Cerkno
Zastopstvo Črni Vrh
Zastopstvo Godovič

Lapajnetova 43,
Na vasi 31
Trg P. brigad 4
Črni Vrh 82
Godovič 7

tel: 05 372 76 00
tel. 05 372 10 90
tel. 05 372 32 56
tel: 05 377 70 08
tel: 05 374 74 60

SAMI SEBI PRIPIŠITE,
KOLIKOR MISLITE, DA VAM PRIPADA

KER ŽIVLJENJE POTREBUJE VARNOST

triglav

ZAVAROVATELNIK TRIGLAV, d.d.

KOLEKTORGROUP

Koncern Kolektor Group

Največji proizvajalec komutatorjev na svetu! Svoja proizvodna podjetja in predstavništva ima v Nemčiji, Južni Koreji, Braziliji, ZDA, Iranu, na Kitajskem in drugod. S skoraj 2400 zaposlenimi, od tega več kot 900 v tujini, in z lansko realizacijo približno 200 milijonov evrov je Kolektor Group eno največjih podjetij v Sloveniji.

30% realizacije ustvarimo v naših podjetjih v tujini.

Že več kot 40 let sodelujemo v konkurenčni tekmi, naši cilji pa so vedno višji. Z nenehnimi inovativnimi rešitvami krepimo naš osnovni komutatorski program, hkrati pa vstopamo tudi na številna druga poslovna področja.

Naši partnerji so številna svetovno znana podjetja, kot so Robert Bosch, Siemens, Remy International, Valeo, Electrolux, Miele, Philips, Vorwerk, Black & Decker in druga; prav ta pa so nam podelila tudi številna priznanja.

IŠČEMO 10 MLADIH STROKOVNJAKOV Z AMBICIJAMI

V našem tehnološkem centru, v katerem je zaposlenih več kot trideset univerzitetnih diplomiranih inženirjev, magistrov in doktorjev znanosti, nenehno razvijamo nove izdelke in programe.

Mlade strokovnjake, ki bi želeli dalj časa ostati v naši skupini, vabimo, da se nam pridružijo.

Veseli bomo sodelovanja z Vami.

ŽELENI PROFIL:

doktor, magister ali univ. dipl. inž. strojništva ali elektrotehnike, vsaj 5 let delovnih izkušenj, sposobnost samostojnega in timskega dela, želja po strokovnem izpopolnjevanju.

OMOGOČAMO:

- zanimivo in dinamično delo v mladem profesionalnem kolektivu,
 - strokovno izobraževanje doma in v tujini,
- stimulatívno nagrajevanje: četrtno in letno,
- možnost zaposlitve v naših podjetjih v tujini.

Naš uspeh temelji na ljudeh ter na njihovi pripadnosti podjetju in njegovim ciljem.

Ustvarili smo poslovno okolje, ki vsakemu posamezniku omogoča, da izpolni svoja pričakovanja.

Nove sodelavce radi sprejemamo in jim pomagamo na začetku njihove poklicne kariere. Potem si meje postavljajo sami.

Za več informacij o koncernu Kolektor Group obiščite našo spletno stran:

www.kolektorgroup.com

Avgust 2005

3. avgust – Kozarska grapa na Cerkljanskem, pozabljena od ljudi in Boga, je bila po zaslugi domačina iz bližnjih Laharn Jožeta Jerama obljubljena tudi letošnje poletje. Skupaj s sosedi je uredil prostor za taborjenje, saj je ugotovil, da so razmere za to v njihovi grapi boljše kot drugod po Sloveniji. Doslej je bilo v Kazarski grapi že 12 taborov, ki so se jih udeležili taborniki od Kopa do Maribora.

13. avgust – 100-letnico gasilstva v Spodnji Idriji so letos združili s tradicionalno prireditvijo Pr'farski štrukljevc. Slavljenici so se predstavili z mimohodom skozi kraj in obnovljeno ročno črpalko, v goste pa so za popestritev prireditve povabili tudi avtomobilske oldtajmerje.

19. do 27. avgust – Idrija je s Festivalom idrijske čipke spet privabila nekaj tisoč obiskovalcev, ki so si imeli v tednu dni kaj ogledati. V okviru letošnjega festivala so znova izstopale razstave, ki so tradicijo nekdanjega klekljanja povezale s sodobnim oblikovanjem čipk. Osrednja tema letošnjega festivala je bila predstavitev izbora najlepših kreacij z všito idrijsko čipko, tako imenovani izbor miss idrijske čipke.

27. avgust – V spomin na zahtevno akcijo IX. korpusa, ki je avgusta leta 1944 po obsežni nemški ofenzivi poskrbel za prenos ranjencev iz Gorenjske in Primorske na Notranjsko, so na delu poti med Želinom in Vojskim pripravili 22. spominski pohod. Udeležence tokratnega pohoda in zbrane na prireditvah na Hudem polju in na Vojskem sta nagovorila državnozborski poslanec Miran Potrč in evropski poslanec Jelko Kacin.

27. avgust – S srečanjem pihalnih orkestrov, s katerim so počastili 340-letnico Godbenega društva rudarjev, in s spustom zastave se je tudi uradno končal letošnji Festival idrijske čipke. Ob koncu koncerta sedmih pihalnih godb so trije idrijski godbeniki – Albin Čibej, Marjan Kogej in Franc Makselj – prejeli posebna priznanja svetovnega združenja pihalnih orkestrov.

September 2005

1. september – Z novim šolskim letom je zaprla vrata podružnična osnovna šola na Vojskem. V prvi razred devetletke bi sedli le še štirje prvošolčki, to pa je seveda premalo. Starši so se namreč odločili, da bodo zaradi neurejenega varstva svoje otroke raje vozili v Idrijo.

3. september – Klub podjetnikov Cerkljansko je pripravil šesti ženski turistični reli, ki z leti postaja zanimiva in dobro obiskana turistična in družabna prireditve, ki jo na Cerkljanskem pripravijo ob koncu poletne sezone. Po navadi je prav reli uvod v prireditve ob cerkljanskem občinskem prazniku.

10. september – Posebna občinska komisija je popisala škodo in ugotavljala uspešnost zatiranja ogrcev majskega hrošča, ki so prizadeli travno rušo na širšem črnovrškem območju. Škodljivca so zatirali z glivo Beauveria, ki so jo skupaj z ječmenom posejali na prizadete površine, toda le na približno desetini uničenih travnikov. Za preostale površine kmetje niso imeli denarja ali pa posega niso hoteli izvesti iz protesta, ker se država ne zmeni za njihove težave.

12. september – Na 11. obzorju idrijske jame so ustavili, razstavili in prinesli na površje obstoječe črpališče ter ga nadomestili z novim, ki naj bi po 142 dneh začel obratovati na 9. obzorju.

Potopni črpalke novega črpališča bodo po potrebi lahko selili proti zgornjemu delu jame, odvisno od posedanja terena na površju, vendar ne več kot do četrtega obzorja, saj bodo jama nad njim še naprej vzdrževali, vendar le z minimalnim številom pog.

13. september – Drago Petrič, oče in trener nekdanjih odličnih slovenskih plavalcev Boruta in Darjana, je praznoval 70-letnico. Malo jih je, ki vedo, da že od leta 1994 z ženo Jožico stalno živita na Vrsniku, v hiši št. 14. Na fotografiji sta v naših logih s sinom Darjanom.

17. september – ICRA je v Idriji pripravila prvo kmečko tržnico, na katero je povabila lokalne pridelovalce. S tem je tudi na svojem območju uresničila projekt razvoja podeželja, ki je že zaživel v posoških občinah in delu goriške regije.

17. september – V okviru dneva odprtih vrat Osnovne šole Cerkljansko in kulturne prireditve »Učenje nekoč in danes« je skupina dijakov prvih razredov nekdanje cerkljanske nižje gimnazije počastila 60-letnico te ustanove, ki je bila takrat izjemnega pomena za obubožano in zaostalo Cerkljansko.

22. september – Idrijski zdravstveni dom je prevzel dve novi službeni vozili. V Cerkljanskem so z donacijo Ete in občine prevzeli osebno vozilo za posredovanje dežurnega zdravnika na terenu, s svojimi sredstvi pa so kupili še reševalno vozilo za splošno uporabo.

22. september – Idrijski župan Damjan Krapš je po dolgotrajnem načrtovanju obiskal dom upokojencev na Marofu. Ob tej priložnosti je tamkajšnjim varovancem pojasnil, kako namerava občina v prihodnje reševati domsko problematiko.

26. september – V idrijskem Filmskem gledališču so dijaki četrtil letnikov Gimnazije Jurija Vege pripravili maturantom šolskega leta 2004/2005 slovesno podelitev spričeval. Letošnja

generacija idrijskih gimnazijcev je bila najboljša doslej, saj je bilo med 85 maturanti kar osem zlatih. Na slovesnost so tokrat povabili tudi svoja ugledna prehodnika, univerzitetnega profesorja dr. Alojza Sočana in predsednika domačega koncerna Kolektor Group Stojana Petriča. Gosta sta se, kot je ob takih priložnostih v navadi, spominjala svojih dijaških let in takratnih profesorjev, pa tudi poznejšega študija in delovne

kariere. Pohvalila sta profesorski zbor, ki je brez dvoma zaslužen za lepe uspehe posameznih generacij maturantov, čeprav so ti lahko uspešni predvsem zaradi svojega trdega dela.

28. september – V strugi potoka Ovčjak so izročili namenu obnovljene kanameljske klavže. Propada so jih obvarovali z denarjem kulturnega ministrstva in tudi elektrogospodarstva,

saj so vodno pregrado uredili kot zajetje za napajanje male HE Klavžarica.

30. september – RŽS in Muzejsko društvo sta po lanskem posvetovanju o žgalnicah na Idrijskem pripravila nadaljevanje posveta o tej temi. Tokrat sta na posvet o žgalniških postopkih povabila vse nekdanje zaposlene žgalniške mojstre in vzdrževalce, ki so delali pri teh pečeh, ter nekdanje zaposlene v rudniškem laboratoriju.

30. september – Ob 10. obletnici odkritja neandertalčeve piščali v Divjih babah so predstavili projekt arheološkega parka, s katerim bo cerkljanska občina pospešila in dopolnila turistično ponudbo šebreljske planote in širše okolice ter strokovni javnosti in drugim obiskovalcem omogočila ogled ene najstarejših najdb, ki priča o začetku civilizacije v Evropi.

Klavže nad Idrijo

Ob drugem posvetovanju konservatorjev in muzealcev FLRJ, ki je en dan posvetilo tudi Idriji in njenim tehniškim spomenikom, je izšla zanimiva knjižica v zbirki »Vodniki po Tehniškem muzeju Slovenije« z naslovom »Klavže nad Idrijo«, ki jo je napisal upravitelj Nižje gozdarske šole v Idriji ing. Mazi Stanislav. Ima 72 strani s prospekti in je zelo bogato ilustrirana. O knjigi so se vsi strokovnjaki izrazili zelo pohvalno, saj se je pisatelj lotil obdelave problema iz našega gozdarstva, kar pri nas do sedaj sploh še niso načeli. Nihče ne bo mogel obdelovati zgodovine našega gozdarstva; ne da bi posegel po tej knjižici, ki ga je vodila h koreninam našega razvoja v gozdarstvu. Te so prav v tem starem rudarskem mestu, ki se je razvilo vzporedno z rudnikom. Je to strokovna knjiga, ki pa je pisana v tako preprostem pripovedovanju, da bo razumljiva vsakomur in bo služila tudi našim šolam kot važen pripomoček.

Idrijske klavže so postale že pred leti važen tehniški spomenik naše preteklosti. Muzej v Idriji bo moral sedaj ukreniti vse potrebno, da se bodo ohranile tudi poznejšim rodovom. Gozdarstvo je ena naših najvažnejših gospodarskih panog, zato upamo, da je ta knjiga samo prvi začetek sistematičnega študija njegove preteklosti. Pisatelj je že s to knjigo napravil naši zgodovini veliko uslugo, ker je bil že prav zadnji čas, ko se je še lahko ugotovilo delovanje klavž.

L.S.

Slovenski Jadran, 28.10.1955

Idrija

Po dveh letih moledovanja in pritožb smo končno le dosegli, da tudi v nedeljo pripeljejo časopise. V vseh letih obstoja Idrije ni bilo primera, da bi ostajali ob nedeljah brez časopisov, kot se je to dogajalo zadnji dve leti. Idričanom, ki so znani kot hudi bralci knjig in časopisov, se je tako omalovaževanje od strani za tako stanje odgovornih ljudi zelo čudno zdelo. No, na posredovanje novega občinskega ljudskega odbora in uprave rudnika živega srebra so zadevo rešili.

Sedaj pa je v ospredju še eno pereče vprašanje, ki ga bodo prav tako morala rešiti avtopodjetja. Nova idrijska občina, ki šteje 13.000 prebivalcev in ima okrog 130 kilometrov cestnega omrežja, nima še zadostnih zvez z goriškim okrajem, kamor sedaj spada.

V.

Slovenski Jadran, 23.9.1955

Idrija

Končno smo v Idriji le dosegli, da so nam izboljšali način prodaje sadja in zelenjave. Gospodinje so se upravičeno pritoževale, ker so morale v vrstah čakati celo uro in tudi več, če so hotele dobiti malo sadja in zelenjave. Sedaj so prodajo lepo uredili, ker so v vsaki poslovalnici namestili še po eno prodajalko. Tako gre delo hitreje od rok in ni več tistega nepotrebnega čakanja, prerekanja in nervoznosti. Na trgu Svobode pa so začeli prodajati sadje in zelenjavo še na odprti stojnici. S tem so razbremenili poslovalnice in prodajalce.

Slovenski Jadran, 26.9.1955

Soseska Sončni log Logatec

Primorje gradi v Logatcu stanovanjsko sosesko Sončni log, ki bo obsegala 140 stanovanjskih enot. Gradnja je razdeljena na tri faze in sicer bo v I. fazi na voljo 68 stanovanj, v II. fazi 44 in v III. fazi 28 stanovanj. Struktura stanovanj je raznolika in sicer:

- 33 enoinpolsobnih stanovanj velikosti od 38 m² do 49 m²,
- 28 dvosobnih stanovanj velikosti od 51 m² do 58 m²,
- 38 trisobnih stanovanj velikosti od 63 m² do 76 m²,
- 36 štirisobnih stanovanj velikosti od 77 m² do 113 m²,
- 5 petsobnih stanovanj velikosti od 110 m² do 154 m².

Tri in štirisobna stanovanja lahko imenujemo tudi dvosobna stanovanja z enim ali dvema kabinetoma.

Cena za m² površine se giblje med 1.280 – 1.490 evrov, odvisno od lege in velikosti stanovanja.
(DDV je vključen v ceni)

S I. faze gradnje je Primorje začelo avgusta 2004 in je praktično končana. Stanovanja bodo vseljiva že oktobra. Trenutno je na voljo še 40 stanovanj različnih velikosti iz prvih treh blokov. Največje zanimanje je za srednje velika stanovanja v prvem nadstropju. Stanovanj v Sončnem logu pa ne bo še tako hitro zmanjkalo, saj se tudi že druga faza počasi končuje in bodo stanovanja vseljiva že februarja.

primorje

Že to zimo boljša ponudba Smučarskega centra Cerkno

Če bo šlo vse po načrtih, naj bi do konca leta na vrhu črnovrškega smučišča Smučarskega centra Cerkno odprli nov večnamenski objekt z restavracijo in spremljajočimi prostori. S tem bodo cerkljanski turistični delavci, če odmislimo urejanje cestnih povezav, ki niso v njihovi pristojnosti, odpravili še zadnjo pomanjkljivost v svoji zimski ponudbi. Doslej so namreč dajali prednost posodabljanju smučarskih naprav. Prav na vrhu smučišča zdaj dobiva končno podobo novi objekt s 400 sedeži v restavraciji in 600 na prostem ter z 28 apartmaji s 40 ležišči, shrambo, prodajalno in servisom smuči ter skladiščnimi prostori. Za to, da se nova stavba lepo ujema z okolico, je poskrbelo podjetje Unterhofferl s Salzburškega, ki ga bo tudi dokončno uredilo, saj ima veliko izkušenj s tovrstnimi objekti na avstrijskih

smučiščih. Investitor Hotel Cerkno, ki upravlja s smučiščem, je pri načrtovani graditvi upošteval vse napotke okoljevarstvenikov, tako da nova stavba v ničemer ne ogroža vodozbirnega območja za okoliške domačije. Novi objekt bo pravzaprav podaljšana roka hotela v Cerknem, saj bo ponudba v njem vrhunska, a še vedno dostopna vsem smučarjem na Črnem vrhu, ki je tako po cenah kot s svojo infrastrukturno ponudbo že postal družinsko smučišče. Direktor podjetja Miran Ciglič pravi, da bo z vidika stroškov nova pridobitev zanje racionalnejša, saj bo nadomestila dozdajšnje razdrobljeno ponudbo na več lokacijah po smučišču, generalni direktor Ete Rafael Mavri pa dodaja, da je treba naložbo gledati tudi z vidika zagotavljanja delovnih mest v prihodnosti. Brez dvoma je na Cerkljanskem perspektiven zlasti razvoj turizma, saj v procesu globalizacije ne gre več računati na zaposlovanje v Eti. Zato od države pričakujejo več razumevanja pri izbiri projektov, ki bodo financirani tudi z denarjem iz evropskih strukturnih skladov. Kot računajo, naj bi s temi sredstvi financirali 20 odstotkov vrednosti investicije. ➔

Ugodni kredit

NLB - Enostavno in ugodno do gotovine

V Novi Ljubljanski banki storitve prilagajamo željam in potrebam strank. Ena izmed njih so tudi osebni krediti NLB, pri katerih znesek kredita nakažemo na osebni račun kreditateljca. Za kaj boste ta denar porabili, pa je popolnoma vaša odločitev!

Bližajo se časi nakupa kurilnega olja, zimskih avtoplaščev, pa tudi novoletnih nakupov, obdarovanja, zato je nekaj dodatne gotovine še toliko bolj dobrodošlo. V Novi Ljubljanski banki smo mislili tudi na to, zato smo se v mesecu novembru in decembru odločili za znižanje obrestnih mer pri tolaških osebnih kreditih. In ne samo to, po enaki ugodni obrestni meri lahko pri nas najamejo kredit tako naše stranke kot tudi vsi ostali. Višina kredita je omejena zgolj z odplačilno sposobnostjo kreditateljca.

Kredit vam izplačamo v tolarjih ali evrih. Slednji je še posebej priporočljiv za nakupe v tujini, saj je znesek na osebni račun nakazan v evrih in tako nimate stroškov z menjavo valut.

Za naše stranke, ki prejamejo plačo ali pokojnino na osebni račun pri NLB in poslujejo z vsaj eno našo plačilno kartico, pa imamo pripravljeno še posebno ponudbo t.i. hitrih kreditov. To so krediti brez zavarovanja, ki jih odlikujejo enostavnost postopka odobritve in hitrost. Znesek do 1 milijona tolarjev je lahko na vašem osebnem računu že v istem dnevu, če pa se oglasite v matični poslovalnici, vam lahko odobrimo tudi do 3 milijone tolarjev ali ustrezen znesek v evrih. Za odobritev takega kredita ne potrebujete dodatne dokumentacije.

Vabimo vas, da se za več informacij oglasite v najbližji poslovalnici NLB – Poslovalnica Idrija na Mestnem trgu 15, ali si ogledate naše spletne strani www.nlb.si. Na brezplačni telefonski številki 080 15 85 pa vam poleg informacij o naši kreditni ponudbi lahko organizirajo tudi sestanek s strokovnjakom za kredite v poslovalnici po vaši izbiri.

ljubljska banka

Nova Ljubljanska banka d.d., Ljubljana
Podružnica Idrija

www.nlb.si

KOLEKTORGROUP

Podjetje Synatec, član koncerna Kolektor Group, je eden od vodilnih slovenskih ponudnikov elektronske in elektrotehnične opreme in storitev za potrebe avtomatizacije v industriji in gospodarstvu. Oblikujemo celostne rešitve avtomatizacije za različne panoge industrije, energetike, zgradbe in komunalne infrastrukture ter informatizacije proizvodnje s povezavo s poslovnimi informacijskimi sistemi (rezultat lastnega razvoja je sistem Synapro). Dolgoletne izkušnje na tem področju so nam zagotovile vodilno vlogo na slovenskem trgu, kar potrjuje tudi zadovoljstvo naših strank in številne ugledne reference.

Poleg tega aktivno gradimo in gojimo številne poslovne in strokovne povezave z institucijami znanja (IJS, Univerza v Ljubljani, Univerza v Mariboru), različnimi partnerji v Sloveniji (Tehnološka mreža Tehnologija vodenja procesov, Slovensko društvo za avtomatiko, ...) ter različnimi partnerji v tujini (Synatec Nemčija, Moeller, Citect, Stahl, ...).

Ste visoko motivirani, kreativni in inovativni inženirji/inženirke elektrotehnike ali računalništva in želite delovati v mladem profesionalnem kolektivu?

Čas je, da se nam pridružite!

Vabimo vas k sodelovanju na področju avtomatizacije procesov ali na področju proizvodne informatike.

Odpiramo delovna mesta na naših lokacijah v Idriji, Ljubljani, Mariboru in Tolminu.

Več informacij o razpisu je dosegljivih na spletni strani www.synatec.si in na telefonski številki 05/372 06 50.

Za študente elektrotehnike in računalništva nudimo opravljanje strokovnih praks, sodelovanje pri izdelavi seminarskih, raziskovalnih in diplomskih del, honorarno delo na projektih, štipendije in možnost zaposlitve po končanem študiju.

Če imate željo po osebnem in strokovnem razvoju, napredovanju in stimulativnem plačilu, vas pozivamo, da pošljete svoje prijave s kratkim življenjepisom na el.naslov zaposlitev@synatec.si oz. na naslov **Synatec d.o.o., (Razpis), Vojkova ul. 8b, 5280 Idrija.**

SYNATEC

Synatec d.o.o., Vojkova ul. 8b, SI-5280 Idrija, Slovenija
tel.: +386 (0)5 372 06 50, faks: +386 (0)5 372 06 60, el. naslov: info@synatec.si, www.synatec.si

KOLEKTORGROUP

KOLEKTORGROUP ČASOPIS • oktober 2005

2 Kolektor Bosna, novo podjetje za proizvodnjo velikih komutatorjev

- V Laktaših v Republiki srbski ima idrijski koncern že dve proizvodni podjetji

3 Kolektor med najuspešnejšimi slovenskimi koncerni

- Kolektor Group se je z lani ustvarjenim prometom uvrstil na 29. mesto v Sloveniji oziroma šest mest više kot leto prej

8 Omny, tržna blagovna znamka vsesmernega prikazovalnika

- Koncern Kolektor Group je vsestranski prikazovalnik patentno zaščitil v Evropski uniji, v ZDA in nekaterih državah Daljnega vzhoda

Kolektorjeva prodaja bo prihodnje leto večja od letošnje

V Idriji je pred dnevi potekala prodajna konferenca koncerna Kolektor Group. Tokrat je bila za razliko od spomladanskih, ki so strateške narave, osredotočena v tako imenovane tehnične vsebine, saj na njej udeleženci po navadi oblikujejo prodajni načrt za celotno Skupino Kolektor Group v prihodnjem letu, obravnavajo razvojno-proizvodne in prodajne projekte, ki še nastajajo, ter preučijo možnosti za njihovo uresničitev v prihodnjem letu ter v letih 2007 in 2008. Po besedah izvršnega direktorja komercialne v koncernu Roka Vodnika je bila pozornost tudi tokrat namenjena predvsem projektom, ki bodo izvedljivi v prihodnjem letu ali pozneje, ter temu, kaj je treba v zvezi s tem še storiti. Kot je opozoril, je treba z vidika prodaje tudi ugotoviti, ali bodo pri tem na tržišču naleteli na konkurenco sorodnih proizvajalcev, glede na to pa potem oblikovati ugodnejšo ponudbo. Po poročilih sodelujočih je mogoče ugotoviti, da se je zaradi kitajske ponudbe poceni izdelkov zmanjšalo povpraševanje po tračnih komutatorjih, ki so namenjeni vgradnji v motorje z manjšo močjo, povečuje pa se povpraševanje avtomobilске industrije po komutatorjih za zaganjalnike in bencinske črpalke ter proizvajalcev pralnih strojev. Razlog za to so novi proizvodi, ki jih je Kolektor razvil v zadnjem času, saj je zaradi tega pridobil že nekaj pomembnih novih poslov. Na prodajni konferenci so ugotovili, da bo komutatorski del koncernove prodaje prihodnje leto za približno 2,6 odstotka večji od letošnje. Tako naj bi na ravni skupine oziroma v njenih družbah od Brazilije do Kitajske izdelali skupaj 340 milijonov kosov komutatorjev v skupni vrednosti 145 milijonov evrov, od tega v domačih podjetjih 180 milijonov kosov, za katere bodo prihodnje leto iztržili 95 milijonov evrov. Zaradi prenosa tehnologij bosta leta 2006 najbolj napredovali Kolektorjevi družbi Zektor v Braziliji in Swishie na Kitajskem, po pričakovanjih pa tudi novo podjetje Kolektor Bosna.

V okviru jesenske prodajne konference so Kolektorjeve prodajnike podrobno seznanili tudi z diverzifikacijskimi proizvodnimi programi, ki naj bi v strategiji koncerna do konca tega desetletja že zagotavljali polovico prihodkov. Gre za programe s področja plastike in elektronike ter za izdelke, ki so še vedno blizu osnovnemu komutatorskemu proizvodnemu programu. Tako naj bi prodajniki v prvi fazi razvoja novih izdelkov predvsem vzpostavili stike s potencialnimi kupci.

Kolektor Bosna, novo podjetje za izdelavo velikih komutatorjev

V Laktaših v Republiki srbski, približno 40 kilometrov od Banjaluke, je te dni na novo stekla proizvodnja velikih komutatorjev, ki so jih prej izdelovali v Diviziji D v Spodnji Idriji, po združitvi tega podjetja z Divizijo C pa v Idriji. Za ta namen se je iz nove tovarne od začetka julija v Idriji usposabljal 28 delavcev, v Laktaših pa se jim jih bo pridružilo še 17. Te bodo v delo uvedli tisti, ki so se usposabljali v Idriji, sicer pa jim bodo prvi mesec obratovanja nove tovarne pomagali tudi trije delavci Kolektorja, ki so bili med usposabljanjem tudi njihovi mentorji. Najdlje, predvidoma pol leta, bodo Laktaši drugi dom Zdravku Pelhanu, ki je bil že od nekdaj neposredno odgovoren za proizvodnjo velikih komutatorjev.

Kolektiv družbe Kolektor Bosna zadnji dan usposabljanja v Idriji

Proizvodnja velikih komutatorjev je po svoji vrednosti obsegala približno tretjino realizacije Divizije C. Po besedah njenega direktorja Stanislava Jereba so z njimi na leto zaslužili približno 4,5 milijona evrov. Tehnologijo izdelave velikih komutatorjev so v Kolektorju razvili sami že v obdobju odvisnosti od nemškega Kautt&Buxa in tedaj so zanje

sami našli tudi kupce. Čeprav proizvodnja tovrstnih komutatorjev za Kolektor nikoli ni bila odločilna, je bila to vedno dopolnilna ponudba k drugim velikoserijskim vrstam komutatorjev ali pa je bila to ponudba, ki je uspešno zapolnila prodajne niše. Velike komutatorje kupujejo proizvajalci različnih elektromotorjev za vgradnjo v manjša prevozna sredstva, kot so viličarji, vozički za prevoze na igriščih za golf in alternatorjev elektromotorjev za proizvodnjo električne energije v turističnih avtobusih. V preteklosti so v Kolektorju izdelovali še večje komutatorje za ladijske agregate in vojaško industrijo.

Zaradi zapletov s pridobivanjem uvoznih dovoljenj pri bosansko-hercegovskih carinskih službah sta se demontaža in preselitev strojev in naprav iz Idrije v Laktaše zavlekla za teden dni. Najprej so tja poslali stroje za sestavljanje in prešanje, potem pa še stroje za končno obdelavo. Za čas selitve so si v Kolektorju že prej zagotovili zalogo velikih komutatorjev, tako da kupci ne bi bili prikrajšani pri dobavah.

Kako bo novo podjetje Kolektor Bosna tehnološko in po obsegu proizvodnje napredovalo, bo odvisno predvsem od delavcev, ki so se zaposlili v njem. Po mnenju tistih, ki so v Idriji pripravljali projekt, bo poslovanje tega podjetja ekonomsko uspešno.

Filip Šemrl

Kolektor med najuspešnejšimi koncerni v Sloveniji

Časnik Finance je septembra objavil lestvico največjih slovenskih koncernov glede na prihodke v letu 2004, podlaga za poročanje pa so bili konsolidirani izkazi poslovanja.

Če želimo analizirati uspešnost koncerna, moramo obvezno izhajati iz konsolidiranih izkazov, saj le-ti celostno opisujejo poslovno uspešnost in premoženjsko stanje skupine povezanih podjetij. Ti izkazi prikazujejo računovodske izkaze skupine povezanih podjetij tako, kot bi bila vsa podjetja v skupini enovit gospodarski subjekt. Skupino sestavlja osrednja oziroma krovna družba, ki ima v neposredni ali posredni lasti večinske deleže oziroma kontrolni vpliv na odvisne družbe skupine. Med družbami v skupini so v konsolidiranih izkazih izločene vse transakcije, prikazane pa so le tiste, ki jih podjetja v skupini izvajajo s tretjimi osebami. Analiziranje računovodskih izkazov posamičnih družb v skupini, bodisi krovne bodisi odvisnih, je vsebinsko neustrezno, ker so ti lahko zelo odvisni od vrste in obsega transakcij z drugimi podjetji v skupini, zato lahko dobimo neustrezno sliko uspešnosti poslovanja, torej sliko, ki ne odseva realnega stanja poslovanja celotne skupine podjetij.

Za zdaj je konsolidacija zakonsko obvezna le za podjetja, ki kotirajo na borzi, uporablja pa jo večina povezanih podjetij, saj želijo prikazati realno sliko svojega poslovanja, na ta način pa tudi dokazati, da so »poštena« in zaupanja vredna. V preteklosti se je namreč že dogajalo, da so se nekatera podjetja zaradi prikrivanja (ne)uspešnosti poslovanja

in manipulacij izogibala konsolidaciji. Izgube so skrivali v odvisnih podjetjih in objavljali le izkaze krovne družbe, v katerih so izkazovali vse pozitivne računovodske postavke. Spomnimo se le nekaterih primerov iz tujine, npr. Enrona, Parmalata itn.

Družba Kolektor Group je po višini prihodkov v letu 2004 na tej lestvici zasedla 29. mesto oziroma šest mest više kot leto prej. Med koncerni, ki so uvrščeni više od Kolektorja, se jih več kot polovica ne ukvarja s proizvodno dejavnostjo.

Zaradi tako uspešnega poslovanja je Kolektor Group tudi najuspešnejši koncern v idrijsko-cerkljanski regiji. V koncernu Kolektor Group so se leta 2004 v primerjavi z letom prej prihodki od prodaje povečali kar za 19 odstotkov. Poudariti je treba še en izjemno pomemben kazalec uspešnosti podjetij, tj. dodano vrednost na zaposlenega. Ta v Kolektorju dosega 11,4 milijona SIT na zaposlenega, to pa koncern uvršča na 21. mesto v državi.

Opazno pa je, da se je v primerjavi z letom prej donosnost poslovanja zmanjšala kar v tretjini podjetij na lestvici.

Anica Uršič Vončina

Poslovanje koncernovih družb v prvih devetih mesecih leta 2005

KOLEKTOR

V družbi Kolektor Pro je prodaja v prvih devetih mesecih dosegla vrednost 72,1 milijona evrov oziroma nekaj manj kot 2 % manj, kot je bilo načrtovano. Manj od načrtovanega so prodali v Divizijah B in C. Septembra je bila prodaja na marčevski oz. aprilski ravni, to pa je dobro. Tudi za naprej (do konca leta) kaže, da bo prodaja ugodna.

Sicer so kazalci poslovanja dobri, in če se bodo uresničile napovedi prodaje, jih bomo lahko še nekoliko izboljšali. V Idriji končujemo projekt selitve velikih komutatorjev v Bosno in Hercegovino, tako da bodo vse dejavnosti odslej potekale v Laktaših, kjer bo treba zagotoviti ustrezno kakovost in produktivnost. Pri tem bo v veliko pomoč sposobna ekipa urejevalcev Divizije C oz. Ascoma pod vodstvom Zdravka Pelhana.

V prejšnji številki Komunitatorja smo poročali o dejavnostih na področju razvoja in tehnike, tokrat pa opisujemo dejavnosti na področju kakovosti.

Da bi izboljšali kazalce kakovosti in s tem kazalce poslovanja, smo okrepili sodelovanje z dobavitelji, predvsem s tistimi, pri katerih se je v prvem polletju povečal obseg reklamacij. Te dobavitelje smo pozvali k predstavitvi njihovih akcijskih planov nenehnega izboljševanja kakovosti izdelkov in storitev. Njihove ukrepe dejavno spremljamo s povečanim obsegom vzorčenj PPAP in presoj ter s povečanim številom tehničnih sestankov. Rezultati so pozitivni.

Za leto 2006 že pripravljamo letno pogodbo o kakovosti, ki bo dobavitelje usmerjala v CIP-projekt nenehnega izboljševanja, hkrati pa bo zanje tudi izziv za prihodnjih dvanajst mesecev. Na podlagi rezultatov analize kakovosti proizvodnje oziroma ABC-analize napak v prvem polletju vse proizvodne divizije sistematično delujejo na napakah, ki so po pomembnosti označene z A. Najintenzivnejše dejavnosti potekajo v Divizijah A in B. Rezultati kažejo, da se stanje izboljšuje oz. da se izmet zmanjšuje.

Obseg vzorčenj novih komutatorjev ostaja na visoki ravni. Pri tem so na prvem mestu izdelki za Divizijo B, prav tako je velik tudi obseg projektov in vzorčenj za povezane družbe po svetu. Posledica novih projektov so tudi zahteve kupcev po izvedbi presoj kakovosti. Septembra sta družbo presojali podjetji Continental Temic in Robert Bosch - Bühl. Presoja podjetja Continental Temic je bila usmerjena v proizvodni proces novih HB-komutatorjev v Diviziji A in v staro izvedbo HR-komutatorja v Ascomu. Odstopanja, ki jih je ugotovil kupec, bomo uporabili kot priložnost za izboljšanje proizvodnje. Presoja podjetja Robert Bosch - Bühl je bila usmerjena v proces komutatorjev črpalke za gorivo tretje generacije v Diviziji B ter procesa komutatorja tračne izvedbe za zavorni sistem ABS v Diviziji A. Kupec je bil s potekom projektov zadovoljen, zato je vse procese odobril. Pri tem gre pohvaliti napore sodelujočih pri zagonu projekta komutatorja tretje generacije z grafitno oblogo.

Med obiskom je Robert Bosch - Bühl predstavil projekt

zmanjševanja števila slabih izdelkov »10 ppm«, ki temelji na partnerskem odnosu, imenovanem »win-win«. Septembra je potekalo tudi izobraževanje desetih novih internih presojevalcev v skladu s standardom kakovosti ISO/TS 16949. Presojevalci so bili izbrani iz vseh divizij in služb. S tem bomo dosegli odlično navzkrižno presojo, hkrati pa tudi izmenjavo strokovnih znanj in izkušenj. Če želimo postati in ostati razvojni partner svojega kupca, moramo vlagati v opremo. V tretjem trimesečju smo za testiranje materialov in naših izdelkov kupili nov dvoprostorski trgalni stroj, ki nam omogoča testiranje tako kovinskih kot plastičnih materialov ter seveda komutatorjev, kupili smo laboratorijsko peč za staranje prešnih mas ter programsko nadgradili napravo za dinamično testiranje komutatorjev, ta mesec pa pričakujemo dvoprostorsko klimakomoro. Sledile bodo naložbe v diagnostiko naših izdelkov, tako da bomo našim kupcem sposobni zagotavljati še boljše pred- in poprodajne aktivnosti.

KAUTT & BUX

Poslovni rezultati družbe KAUTT & BUX v prvih devetih mesecih tega leta so bili slabši od načrtovanih. Poglavitna razloga za to sta izguba zaradi SWL in enkratni stroški odpravnin odpuščenim delavcem. Vsi ti stroški bodo v celoti prikazani v rezultatu poslovanja v tem letu.

V prvih devetih mesecih tega leta se je količina prodanih izdelkov zmanjšala za nekaj manj kot 13 odstotkov, vrednost prodanega blaga pa za 8 odstotkov. Zaradi neizrabljenih zmogljivosti ter nizke vrednosti naročil bomo predvidoma od polovice oktobra do konca leta uvedli skrajšan delovni čas. Projekti, ki smo si jih po kadrovske spremembah v upravi zastavili za prvo polovico tega leta, so bili delno že uspešno končani, preostali pa dobro napredujejo. To velja predvsem za okrepitev in poglobitev sodelovanja s Kolektorjem na tehničnem področju.

SINYUNG

V prvih treh četrtletjih tega leta je Sinyung dosegel večjo vrednost prodaje komutatorjev, kot je bilo načrtovano, in to kljub temu, da zamuja začetek rednih dobav komutatorjev za dva zelo pomembna nova projekta. Tako je prodaja komutatorjev v obdobju od januarja do septembra 2005 dosegla vrednost 7.717.000 evrov oziroma približno 2 % več, kot je bilo načrtovano (po prvotnih načrtih naj bi prodaja dosegla vrednost 7.519.189 evrov). Napoved prodaje za zadnje četrtletje je ugodna, zato je mogoče pričakovati, da bo Sinyung v tem letu izpolnil ali celo za 3 % presegel plan prodaje za leto 2005.

Sinyung je v tretjem četrtletju dokončno preselil opremo za proizvodnjo komutatorjev manjših premerov v Kolektor Wuxi na Kitajsko. Oprema je že montirana in pripravljena za obratovanje. Sinyung je na Kitajsko napotil dva izkušena

urejevalca, ki bosta poskrbela za nemoten začetek serijske proizvodnje komutatorjev. V Wuxiju zdaj poteka usposabljanje kitajskih delavcev za prešanje in končno obdelavo CM-komutatorjev. Sinyung bo organiziral tudi dodatno izobraževanje za del vodstvenega kadra Kolektorja Wuxi. Sinyung se letos spopada z zelo ostro konkurenco kitajskih proizvajalcev CM-komutatorjev, ki svoje izdelke ponujajo po znatno nižjih cenah (35 % ali celo več), kot so do zdaj veljale na korejskem trgu. Nekateri kupci so nam že poslali dodatne zahteve po znižanju cen v prihodnjem letu, kot ciljne cene komutatorjev pa so navedli cene, po katerih te izdelke ponujajo kitajski konkurenti. Za Sinyung je posredno velika težava tudi višja vrednost korejskega vona v primerjavi z ameriškim dolarjem, saj je to občutno zmanjšalo konkurenčnost korejskih proizvajalcev elektromotorjev in komponent, ki so svoje izdelke po večini izvažali v ZDA (Sinyungova kupca Daewoo Precision Industries in Dongyang). Korejski proizvajalci motorjev so tudi zaradi tega začeli seliti proizvodnjo v države, v katerih so stroški dela nižji in katerih valuta je »vezana« na ameriški dolar, kot so Kitajska, Filipini in Vietnam.

PROKOL

V devetih mesecih tega leta smo prodali 18 milijonov kosov komutatorjev, to pa je 9 % manj kot lani; uresničili smo 93 % načrtovane prodaje. Zanje smo iztržili 3,7 milijona evrov oz. 13 % manj kot leta 2004. Tudi napoved prodaje za zadnje četrtino leta je za 10 % nižja od načrtovane, in to kljub prenosu dela programa iz Divizije A, zato smo prisiljeni odpustiti nekaj zaposlenih. Po oceni naj bi v tem letu prodali 24 milijonov kosov komutatorjev in tako uresničili 93 % načrtovane prodaje. Pri novem programu prenosnih reklamnih ograj je po spodbudnem začetku v drugem četrtletju prodaja nekoliko zastala zaradi sezonskih vplivov poletja. Več pričakujemo v zadnjem četrtletju, predvsem zaradi intenzivnih prizadevanj za razširitev tržne mreže in pridobitve novih distributerjev v celotni Evropski uniji.

ASCOM

Proizvodnja komutatorjev in sestavljenec v podjetju Ascom je bila v tem obdobju kljub nekaterim nepredvidenim spremembam večja, kot smo načrtovali.

V obeh profitnih centrih je proizvodnja presegla tako plan kot tudi lani proizvedeno količino izdelkov. Nekoliko večja od načrtovane je tudi prodaja, tako da ostaja enaka lanski. Tako smo kljub skoraj 5-odstotnemu zmanjšanju števila delavcev in uvajanju novega proizvodnega programa drsni obroči neredili več kot lani.

Program drsni obroči poteka v skladu z zastavljenim projektom s pričakovanimi začetnimi težavami. Postavili smo proizvodno linijo za kupca Remy in že zagnali proizvodnjo. V dveh mesecih smo z nekaterimi dodatnimi usklajevanji izdelali več kot 300.000 kosov, do konca leta pa jih bomo še najmanj 720.000. Zdaj postavljamo proizvodno linijo za kupca Valeo z začetno zmogljivostjo 3000 kosov na dan. Prezem in zagon proizvodnje bo opravljen do konca oktobra.

Poslovni izid je nekoliko slabši, kot smo načrtovali, razlog za to pa so višji in nepredvideni stroški za postavitve in zagon nove proizvodnje.

Kot predvidevamo, se gibanja v proizvodnji komutatorjev do

konca leta ne bodo občutno spremenila, zato pričakujemo, da bodo poslovni rezultati ob koncu leta približno takšni, kakršni so v tem obdobju.

Večina letošnjih ciljev podjetja je že izpolnjenih, nekateri pa se nanašajo na daljše časovno obdobje. Največ zahtevnega dela je bilo letos opravljenega na programu drsnih obročev.

Tudi letos se je podjetje ASCOM visoko uvrstilo na lestvici 500 najhitreje rastočih družb - slovenskih gazel, v Primorsko - notranjski regiji pa smo se uvrstili na 3. mesto.

TKI

V prvih devetih mesecih tega leta smo prodali 14 milijonov 980 tisoč kosov komutatorjev, zanje pa smo iztržili 4,52 milijona ameriških dolarjev. Količina prodanih komutatorjev je sicer manjša od načrtovane, vendar smo zanje iztržili več, kot smo načrtovali za to leto. Razlog za odstopanje med količino in vrednostjo je boljša prodaja večjih komutatorjev, ki so tudi dražji. Za zadnje četrtletje pričakujemo, da bo povprečna prodaja podobna tisti v prvih devetih mesecih tega leta. Če se bodo naša pričakovanja uresničila, bomo poslovanje v tem letu končali tako, kot smo načrtovali.

Letos smo začeli izdelovati tri nove vrste komutatorjev, in sicer za kupce Felchar, LER in Siemens VDO. V okviru zniževanja stroškov vhodnih materialov smo v prvih devetih mesecih pri dveh vrstah komutatorjev uvedli cenejšo prešno maso, zamenjava prešne mase pa poteka še pri dveh drugih vrstah komutatorjev.

Letos se bodo zaposlenim v podjetju iztekale tudi pogodbe za delo v tujini. Večina se nas je odločila, da se bomo prihodnje leto v TKI-ju spopadli z novimi izzivi, preostali, ki se vračajo v Slovenijo, pa svoje znanje že posredujejo naslednikom.

SWI SHIE

Družba Swi Shie je v prvih devetih mesecih dosegla vsa pričakovanja. Kumulativno smo sicer v tem obdobju dosegli le 98 % načrtovane vrednosti, predvsem zaradi poznih odobritev vzorcev s proizvodne lokacije na Kitajskem za kupca Bosch China in Black&Decker Suzhou.

Zelo velik napredek je družba naredila na področju pridobivanja priznanj za zagotavljanje kakovosti. Priznanje in nagrada za dobro delo so tudi:

- pridobitev avtomobilskega standarda ISO TS16949,
- potrjen dobavitelj Siemens VDO,
- potrjen dobavitelj Bosch Hangzhou China,
- pozitivno mnenje, ki ga je o sistemu kakovosti podal Black&Decker Suzhou.

Glede na razmere lahko sklepamo, da bo slika poslovanja na koncu leta 2005 precej podobna zdajšnji, torej bo realizacija dosegla od 98–100 % načrtovane vrednosti. Glede na to je bilo prvo poslovno leto te lastniško mešane družbe na Kitajskem pozitivno tako z vidika širitve proizvodne lokacije na območje Bližnjega vzhoda kot tudi s poslovnega vidika.

ZEKTOR

Družba Zektor je v primerjavi s planom prodaje za leto 2005 v prvih devetih mesecih tega leta dosegla za 20 % nižjo

kumulativno prodajo. Razlogi za to so po eni strani preveč optimistične napovedi prodaje za leto 2005, na drugi pa počasnejše povečevanje prodaje novih projektov. Časovni zamik je v večini primerov nastal zaradi dodatnih testov in odobritev, ki so jih zahtevali kupci. Že od sredine poletja naprej s serijskimi dobavami oskrbujemo dva nova kupca, tj. B&D in Gate, začetek dobav za kupca Siemens-VDO pa je predviden šele decembra letos.

V Braziliji se je v tem letu povpraševanje občutno zmanjšalo tudi pri tradicionalnih kupcih oz. proizvajalcih gospodinjskih aparatov. Razlog za to je vse manjša konkurenčnost lokalnega gospodarstva v primerjavi s kitajskimi proizvajalci. V tem obdobju se je zelo povečal uvoz izdelkov iz Kitajske, pri tem pa komutatorji seveda niso nikakršna izjema. Vzrok je zlasti v izjemnem zviševanju vrednosti lokalne valute real v primerjavi z dolarjem in evrom. V začetku leta je bil 1 evro vreden 3,7 reala, zdaj pa je vreden le še približno 2,68 reala. Kljub tem negativnim makroekonomskim učinkom in investicijskemu ciklu, ki ga v tem obdobju izvajamo za izboljšanje produktivnosti, v Zektorju ohranjamo stabilnost poslovanja z zmanjševanjem nekaterih stalnih stroškov.

Napoved za zadnje tri mesece tega leta je bolj optimistična. Zaradi bližajočih se božičnih in novoletnih praznikov je pričakovati dodatna naročila. Za kupca Bosch imamo za leto 2006 v delu več novih projektov, ki skupaj obsegajo več kot 2 milijona kosov komutatorjev. Ugodne razmere se obetajo tudi zaradi gospodarske rasti v Argentini, saj imamo v tej državi že zdaj nekaj kupcev, še več pa se nam jih obeta v prihodnosti. Uradna napoved gospodarske rasti v zadnjem četrtletju tega leta v Argentini je 10,1%. V kratkem bomo tam obiskali tudi več kupcev.

FERITI

V tretjem trimesečju je bila prodaja v Feritih manjša od pričakovanj, saj smo povprečno prodali le za 541.000 evrov naših izdelkov, to pa ne zadošča niti za pozitivno poslovanje. Zaradi tako slabe prodaje smo v tem obdobju poslovanje sklenili v rdečih številkah, in to kljub temu da smo bili še do junija tekoče in kumulativno pozitivni. Slabe tržne razmere, ki so se pojavile od julija naprej, ne vlivajo velikega optimizma niti za obdobje do konca leta. Zato pričakujemo, da v zadnjem delu leta slabega poslovnega rezultata ne bomo mogli izboljšati.

Projekt proizvodnja feritnih jeder na Kitajskem se v tržnem delu realizira zelo počasi, vendar pričakujemo, da se bodo razmere normalizirale do konca leta. V zadnjem delu leta bomo kot odgovor na zviševanje cene storitve pri kooperantu linijo za lakiranje toroidov preselili na lokacijo matičnega podjetja. V polnem zamahu so priprave planov in dogovori s kupci za prihodnje leto. Do konca leta se bomo udeležili še sejma Microwave week v Parizu, kjer bomo predstavili paleto tankoplastnih absorberjev, ter SPS/IPC v Nürnbergu, kjer bomo kot potencialni nadomestek za morebitne tehnične rešitve predstavili izoliran enosmerni merilec toka in napetosti. Do konca leta pa potekajo tudi aktivnosti za avtomatizacijo proizvodne linije za Hello in priprave za TS-certificiranje, ki nam bo omogočilo produktivnejše delo in pomembno nadaljevanje pri usvajanju proizvodov za avtomobilsko industrijo.

SYNATEC

Poslovanje podjetja v prvih devetih mesecih je v skladu s pričakovanji. Zaradi pridobitve nekaterih velikih poslov, med katerimi je brez dvoma na prvem mestu projekt Sinteza 4 za Krko (izbrani smo bili za glavnega dobavitelja stikalne opreme v protieksplzijski zaščiti), bomo plan za leto 2005 gotovo presegli. Glede na dobre rezultate in zato, ker želimo vlagati v kakovost naših prihodnjih kadrov, smo se pred začetkom šolskega leta odzvali na povabilo Tehniškega šolskega centra Kranj in z opremo Moeller opremili učilnico za študijski program mehatronike na tej šoli.

PROKOS

Družba Prokos je v prvih devetih mesecih tega leta prodala za 5,45 milijona evrov svojih izdelkov oziroma za 7 % več, kot je bilo načrtovano za to obdobje, in za 16 % več, kot jih je prodala v enakem obdobju lani.

Na področju prodaje odpadnih surovin po količini za 4 % zaostajamo za planom, na področju kooperacije pa je bilo poslovanje v tem obdobju za 13% boljše, kot smo načrtovali.

Na podlagi gibanja borzne cene bakra in na podlagi razmerja med dolarjem in evrom sodimo, da bodo prihodki družbe tudi ob koncu tega leta za 7 % večji od načrtovanih.

KOLING

V prvih devetih mesecih tega leta je družba na področju arhitekturnega projektiranja, avtomatizacije in elektroinstalacij, strojnih instalacij ter trgovine dosegala občutno večjo prodajo kot v enakem obdobju lani. Prodaja se je znatno zmanjšala na področju gradbenega inženiringa, predvsem zaradi preložitve realizacije dveh projektov na prihodnje leto oziroma v zadnje četrtletje tega leta. Kljub temu izpadu se je prodaja v prvih devetih mesecih tega leta v primerjavi z letom prej povečala za 18 %, vendar je bila hkrati za 20 % manjša od načrtovane v tem obdobju.

Izpad skušamo nadomestiti z novimi posli na področju strojnih in elektroinstalacij, vendar ti žal niso enako kakovostni, ker na področju gradbenega inženiringa ne ustvarjajo dodane vrednosti.

Razvojno je družba naredila največji napredek na področju gorilnikov in kotlovnice na biomaso. Na tem področju smo v sklepnih fazi izvedbe gorilnika na pelete z močjo od 10 do 40 kW, ki bo namenjen predvsem za ogrevanje v individualnih stanovanjskih hišah. Hkrati izvajamo tudi več projektov kotlovnice na biomaso z močjo od 600 kW do 2,2 mW za potrebe lesne industrije. Novost je izvajanje projekta kotlovnice na pelete z večjo močjo, npr. za ogrevanje trgovskega centra. S tem pridobivamo referenčni objekt, ki nam bo pomagal pridobivati nove posle za izvedbo kotlovnice na pelete, s tem pa izrabiti tudi priložnost, ki jo ponuja nenehno zviševanje cen surove nafte kot energenta za potrebe ogrevanja.

Po poročilih direktorjev družb Anica Uršič Vončina

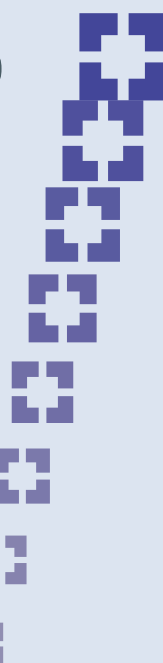
PROKOS

član

KOLEKTORGROUP

TRGOVINA IN POSREDNIŠTVO^v

Lapajnetova 9, Idrija

PROKOS**PROKOS****PROKOS****PROKOS****PROKOS****PROKOS****PROKOS****PROKOS**

**Odkup in prodaja odpadnih surovin,
trgovina z izdelki črne in barvne metalurgije,
posredovanje proizvodnih storitev,
prodaja komutatorjev za rezervne in nadomestne dele.**

Omny – pionirstvo na področju informacijskih medijev za vsesmerno in sočasno posredovanje vizualnih informacij

Ljudje že od nekdaj zbiramo informacije iz okolja, saj želimo vedeti, kaj se dogaja okoli nas. Dandanes nas obkrožajo številne vizualne vsebine, ki nam jih posredujejo na različne načine in prek številnih različnih medijev. Povsod tam, kjer se vsak dan srečuje veliko ljudi, vizualne informacije na doslej znanih medijih dosežejo le manjše število opazovalcev, saj je informacije mogoče spremljati le iz določene smeri oziroma pod določenim kotom. To pomanjkljivost odpravlja edinstven in prvič viden način za podajanje vizualnih informacij. Izdelek omny, katerega ime izhaja iz njegove funkcionalnosti (angl. omni-directional display), ponuja odgovor na vprašanja, ali obstaja in kakšen je medij za prikaz vizualne informacije, ki bi v množici opazovalcev sledila vsakemu posamezniku in bi bila hkrati vidna vsem. Posebnost tega medija je uporaba patentno zaščitene tehnologije, ki zagotavlja vsesmerno in sočasno posredovanje vizualnih informacij v prostoru in času. Omny opazovalca vizualnih informacij na ravni, dvodimenzionalnih medijih razbremenjuje ujetosti v obstoječe vzorce zaznavanja, z vidika umestitve informacijskih medijev v prostor pa je tudi pomemben izziv za arhitekturo in druga področja načrtovanja ureditve prostorov. Omny torej vsakemu opazovalcu zagotavlja isto vizualno informacijo ob istem času, neodvisno od tega, s katere strani opazuje medij, zato vizualne informacije lažje dosežejo tudi manj pozorne opazovalce oziroma jih mimoidoči težje prezrejo. Klasične, vsem znane medije smo se ljudje naučili namenoma prezreti, omny pa zbujajo zanimanje že s svojo pojavnostjo, zato je verjetnost, da ljudje opazijo informacijo oz. sporočilo na njem, toliko večja.

Informacija, ki jo opazovalcem posreduje izdelek omny, je lahko statična ali animirana. Izvedba s statično informacijo prikazuje sporočila na tiskanem plakatu, tega pa lahko po želji oz. potrebi zamenjamo. Izvedba za prikazovanje animiranih informacij na zaslonu LED omogoča elektronsko menjavo sporočil v realnem

času oziroma izpis poljubnih sporočil, ki jih lahko načrtujemo za določen čas oziroma spreminjamo po potrebi. V obeh izvedbah izdelka je vizualna informacija za opazovalce v prostoru vsesmerna in sočasna oziroma je za opazovalca kot senca – vedno ga spremlja.

Izdelek omny je predvsem namenjen informiranju in oglaševanju na lokacijah, na katerih se vsak dan srečuje veliko ljudi. Med najznačilnejšimi okolji, v katerih bi bil ta izdelek zelo uporaben, naj omenimo trgovske centre, avtobusne in železniške postaje, letališča, sejemske in promocijske prireditve, hotele in kongresne centre, igralnice, športne dvorane, muzeje in galerije. Prvi kupci izdelka omny bodo tisti, ki bodo hoteli, zmogli in znali prepoznati njegove globalne tržne potenciale in pionirske lastnosti, kot so zgodovinsko prvenstvo, edinstvenost in pristnost.

Strategija nastopa na tržišču

Kot pionir na področju informacijskih medijev za vsesmerno in sočasno posredovanje vizualnih informacij v prostoru in času želi koncern Kolektor Group svetu ponuditi izdelek omny, identificirano poslovno priložnost pa ustrezno kapitalizirati. V procesu trženja bo poglobitno nalogo vsekakor odigrala pravilna promocija nastajajoče tržne niše. Promocijske dejavnosti in predstavitve potencialnim kupcem so sicer že stekle, intenzivno trženje pa bodo v koncernu Kolektor Group začeli prihodnje leto. Med pomembnejšimi že izvedenimi testnimi postavitvami izdelka omny naj poudarimo sodelovanje na prireditvah SOF v Portorožu, HEVREKA!05 v Ljubljani, MOTO GP v Brnu na Češkem, MOS v Celju, GLOBAL GAMING EXPO v Las Vegasu in VISUAL COMMUNICATION FRANCE v Parizu. Vstop na trg bo zaznamoval pilotni projekt, v okviru katerega želijo v koncernu Kolektor Group Slovenijo predstaviti kot poligon za testiranje tehničnih značilnosti izdelka in svojevrsten »show-room«. V poznejši fazi so njihovi načrti povezani z globalnim trženjem izdelka na vseh najpomembnejših tujih trgih, to pa se ujema tudi s poslovno politiko koncerna Kolektor Group.

Razstava v Dolenjskem muzeju ob 40-letnici podjetja Adria Mobil

Nastop na sejmu Global Gaming Expo v Las Vegasu v ZDA

O industrijski lastnini in financiranju

Lastnik vseh pravic industrijske lastnine, vezane na izdelek omny in blagovno znamko za njegovo trženje, je koncern Kolektor Group. Pridobljeni patenti (zaščita tehnologije), registrirana blagovna znamka (zaščita imena in logotipa za trženje izdelka) in modelna zaščita (zaščita dizajna izdelka) veljajo na območju Evropske unije, v ZDA in v nekaterih državah Daljnega vzhoda. V dozdajšnjih procesih raziskav, upravljanja z industrijsko lastnino, razvoja in dizajna, industrializacije prototipov in organizacije proizvodnje izdelka omny so se že pokazali velika predanost, osredotočenost in izjemno znanje posameznikov. Vloženih je bilo tudi precej finančnih sredstev, v prihodnjih fazah, predvsem pri globalnem trženju zgodbe o vsesmernosti in sočasnosti posredovanja vizualnih informacij ter organizaciji serijske proizvodnje, pa bo investicija še občutno višja. Glede na predviden obseg prodaje in cene izdelka omny v koncernu Kolektor Group ocenjujejo, da bo investicija v projekt povrnjena do leta 2009.

Simon Strgar

Faksimile prispevka o omnyju v časopisu, ki je namenjen ciljnim bralcem, to je tujim poslovnem pri nas

AKTUALNO

Družba FMR, d. d., iz Idrije je 11. oktobra letos začela izplačevati 1. kupon obresti v višini 4,60 evra v tolaški protivrednosti na obveznico FMR1 z nominalno vrednostjo 100 evrov. Upravičenci do izplačila kupona obresti so imetniki obveznic, ki so bili 7. 10. 2005 vpisani kot imetniki v centralnem registru Klirinško-depotne družbe v Ljubljani. Glede na to, da v skladu s pravili KDD poravnava poslov sledi v dveh delovnih dnevih od nakupa oz. prodaje vrednostnih papirjev, je bil zadnji dan, ko je obveznica še imela pravico do izplačila 1. kupona obresti, sredo, 5. 10. 2005. Od četrтка, 6. 10. 2005, naprej je obveznica vsebovala samo pravico do izplačila 2. in nadaljnjih kuponov obresti do izplačila celotne glavnice v letu 2009, tako da se je od takrat naprej v skladu s sporočilom borze z dne 5. 10. 2005 začelo novo obrestno obdobje, ki bo trajalo do 5. 10. 2006. Z obveznico FMR1 je bilo v petih mesecih od uvrstitve teh obveznic na prosti trg Ljubljanske borze vrednostnih papirjev sklenjenih sedem borznih poslov v vrednosti 3.640.000 tolarjev, in sicer 18. 8. 2005 trije posli za 82 lotov po tečaju 100 evrov za obveznico ter 3. 10. 2005 štirje posli za 68 lotov po tečaju 103 evre za obveznico.

Andrej Kren

Izobraževanje zaposlenih za pridobitev srednje poklicne izobrazbe

»oblikovalec/oblikovalka kovin«

V družbi Kolektor Pro smo si na področju izobraževanja zaposlenih letos postavili nov izziv. Vsem zaposlenim, ki imajo končano samo osnovnošolsko izobrazbo, želimo omogočiti pridobitev srednje poklicne izobrazbe za poklic »oblikovalec/oblikovalka kovin«.

Zaradi dolgoletnega uspešnega sodelovanja pri izobraževanju tehničnih in poklicnih kadrov smo izvedbo zaupali Enoti za izobraževanje odraslih pri Gimnaziji Jurija Vege v Idriji.

Izobraževalni program je bil predstavljen julija letos. Kandidati/-ke so bili seznanjeni s cilji družbe Kolektor Pro na področju izobrazbene strukture zaposlenih, saj naj bi se ta zvišala na vseh ravneh. Prvi korak k uresničevanju zastavljenih ciljev je gotovo ustrezna izobrazba zaposlenih v proizvodnji.

Kandidatom/-kam smo predstavili prednosti izobraževanja, kot so:

- večja možnost ohranitve delovnega mesta in konkurenčnosti v podjetju, ker se bodo zaradi avtomatizacije procesov in razvoja tehnologije bodo zahteve in potrebe po strokovnih znanjih v prihodnje vse večje,
- izboljšanje kakovosti in učinkovitosti na delovnem mestu,
- večja prilagodljivost posameznika pri vključevanju v delovni proces,
- osebni razvoj,
- povečanje delovne motivacije,
- možnost vključitve v »vseživljenjsko učenje« in
- možnost opravljanja obvezne prakse na svojem delovnem mestu med delovnim časom (pod vodstvom internega mentorja).

Kandidatom/-kam smo predstavili tudi organizacijo izobraževanja.

Predavanja bodo organizirana v dveh skupinah, in bodo vsebinsko enako, potekala vzporedno dopoldne in popoldne. Zaposleni se bodo predavanj udeleževali glede na svoj delovni čas (tisti, ki bo npr. delal v dopoldanski izmeni, se bo predavanja udeležil v popoldanski skupini in nasprotno). Taka organizacija je

zelo prilagodljiva, saj omogoča obiskovanje pouka, zaradi tega pa v podjetju ni moten delovni proces.

Vabilu na predstavitev izobraževalnega programa se je odzvalo 71 zaposlenih. Od teh se jih je za vključitev v izobraževalni program ob delu odločilo 51, ki so s predavanji začeli že 12. septembra 2005. Vsem, ki so se odločili za vključitev v izobraževalni program, bo družba Kolektor Pro plačala stroške šolnine, saj bodo zaposleni s tem prispevali ne samo k svojemu lastnemu razvoju, ampak tudi k razvoju in napredku podjetja.

Poslovodstvo Kolektor Pro želi vsem udeležencem izobraževanja veliko učne volje in vztrajanja, še več pa učnega uspeha in pridobljenega znanja, ki ga bodo lahko uporabili na svojem delovnem mestu.

Eva Cvelbar

Kolektorjeva donacija občini in krajevnim skupnostim

Pred dnevi sta v imenu predsednika koncerna Kolektor Group Stojana Petriča izvršna direktorica za plan in kontroling Anica Uršič Vončina z donatorske strani in idrijski župan Damjan Krapš v imenu občine in vseh desetih krajevnih skupnosti kot prejemniki, podpisala pogodbo o letošnji donaciji Kolektorjeve pomoči v višini 100.000 evrov. Denar lahko prejemniki spet porabijo za najnujnejše naložbe v posameznih lokalnih okoljih in to po enakem razdelitvenem ključu kot v preteklih letih. Tokratni podpis pogodbe je bil že tretji po vrsti. V minulih dveh letih so krajevne skupnosti denar porabile za sofinanciranje nekaterih najnujnejših potreb, od preplastitev krajevnih ulic in cest do nakupov zemljišč ali izdelave projektov za svoje potrebe.

KOLEKTORGROUP

KOLEKTOR

Zaradi povečanega obsega proizvodnje in izvajanja novih razvojnih projektov družba Kolektor Pro, proizvodnja komutatorjev, d.o.o., vabi k sodelovanju moške in ženske s strokovno izobrazbo

• **STROJNI TEHNIK ali KVALIFICIRANI DELAVEC KOVINSKE STROKE**

za vodenje in urejanje avtomatiziranih proizvodnih procesov.

Družba poleg rednega izplačila plače in drugih prejemkov zagotavlja tudi:

- vsakoletno izplačilo trinajste plače,
- plačevanje dodatnega pokojninskega zavarovanja,
- možnost zaposlitve v tujini,
- strokovno usposabljanje in izobraževanje,
- možnosti napredovanja,
- zaposlitev za določen čas z možnostjo zaposlitve za nedoločen čas.

Vaše pisne ponudbe z dokazili pričakujemo do 2. novembra 2005 na naslov:

Kolektor Pro d.o.o.,
Vojkova 10, Idrija - personala
ali po elektronski pošti: personala@kolektor.si

ZDAJ JE PRAVI ČAS, DA IZKORISTITE PRILOŽNOST!

Pazite in varujte se, prihaja čas gripe in prehladov ...

Jesen je lep letni čas. Barvita, radodarna s plodovi narave in na sploh vesela. Vse do takrat, ko se dan toliko skrajša, da ga skoraj ni več, ko se jutranja megla raztegne čez ves dan in se temperature spustijo proti ničli. Takrat se zlata jesen prevesi v sezono gripe in prehladov, ki se navadno zavleče tja do zgodnje pomladi. Redkokateri so tisti srečneži med nami, ki vsaj enkrat na leto ne okusijo tegob, ki jih te bolezni prinašajo. Zato bomo tokratni prispevek namenili gripi in prehladu ter načinom, kako se ju obvarovati in kako ukrepati, če kljub temu zbolimo.

Kakšna je razlika med gripo in prehladom?

Tako gripa kot prehlad sta virusni bolezni, vendar so njuni povzročitelji različni. Prehlade lahko povzročajo številni različni virusi (najpogostejše respiratorni sincicijski virusi in rinovirusi), gripo pa virus influence (epidemije povzročata virusa influence tipa A in B). Prehlad se pojavi od enega do treh dni po okužbi. Začne se z neprijetnim občutkom v nosu ali žrelu, temu pa sledijo kihanje, voden izcedek iz nosu, kašelj in slabo počutje. Telesna temperatura je na začetku lahko nekoliko zvišana, nato pa je normalna. Bolezen navadno preide v štirih do desetih dneh, kašelj pa lahko traja še teden ali dva. Gripa se začne približno tri dni po okužbi z nenadno visoko temperaturo, mrzlicami, glavobolom, bolečinami v mišicah in kosteh, praskanjem v žrelu in suhim kašljem. Tem simptomom se predvsem pri otrocih lahko pridružijo še slabost, bruhanje in driska. Bolezen brez zapletov običajno traja 7 do 10 dni.

Na kakšen način se virusi gripe in prehlada prenašajo med ljudmi?

Virus gripe se z osebe na osebo prenaša s kapljicami, ki se iz dihal sproščajo med kašljanjem in kihanjem (zunaj človeškega telesa lahko preživijo od 2 do 8 ur). Na enak način se prenašajo tudi virusi, ki povzročajo prehlade, vendar je pri teh še pomembnejši način prenosa neposreden stik z okuženimi izločki na rokah.

Kako preprečimo okužbo?

- Izogibajmo se tesnih stikov z bolniki. Če smo sami bolni, vzdržujemo primerno razdaljo do sogovornika in s tem preprečujemo, da bi se bolezen nalezl tudi on.
- Med kašljanjem ali kihanjem si nos in usta pokrijemo s papirnatim robčkom za enkratno uporabo.
- Pogosto si umivajmo roke ali pa uporabljajmo posebna alkoholna razkužila.
- Z rokami se ne dotikajmo obraza, oči, nosu ali ust, ker so to vstopna vrata za povzročitelje.
- Skrbimo za zadostno prezračevost in vlažnost bivalnih in delovnih prostorov v zimskem času.
- Vzdržujemo zdrav življenjski slog (uživajmo raznoliko hrano z veliko sadja in zelenjave ter se čim več gibajmo na svežem zraku).
- Cepimo se proti gripi.

Kaj storiti, če zbolimo?

- Ostanimo doma in počivajmo. Bolni v službi ne bomo posebno učinkoviti, poleg tega pa okužbo širimo še na sodelavce in tvegamo, da se bolezen poslabša.
- Uživajmo zadosti tekočine (zmerno tople čaj, juhe).
- Po potrebi vzemimo sredstvo proti bolečinam in vročini (otrokom do 12 let nikoli ne dajajmo aspirina).
- Izogibajmo se uživanju alkohola in kajenju.

Zakaj je gripa nevarna bolezen?

Gripa bolnika že sama po sebi prizadene bolj kot prehlad, bojimo pa se predvsem

Da ne bi zboleli, ...

... se cepimo proti gripi, ...

... uživajmo zdravo hrano, ...

njenih zapletov. Ti pogostejše prizadenejo starejše ljudi, kadilce in bolnike s kroničnimi boleznimi. Najpogostejši zapleti so bakterijska pljučnica, poslabšanje kroničnih bolezni, kot so srčno popuščanje, astma in sladkorna bolezen.

... in se veliko gibajmo na svežem zraku.

Cepljenje proti gripi

Gripo lahko preprečujemo tako, da se vsako leto cepimo proti njej. Cepljenje se začne konec oktobra, cepimo pa se lahko pri svojem izbranem zdravniku. Nekatera podjetja, tako tudi Kolektor Pro in Kolektor Group, omogočajo svojim zaposlenim brezplačno cepljenje kar v prostorih podjetja, to pa je za delavce tako dodatna ugodnost kot tudi prihranek.

Cepljenje svetujemo vsem, še posebno pa starejšim od 50 let, bolnikom z astmo in drugimi kroničnimi boleznimi dihal, bolnikom s kroničnimi presnovnimi boleznimi (sladkorna bolezen), boleznimi ledvic, jeter, srca in tistim z oslabljenim imunskim sistemom (zaradi

rakastih obolenj, okužbe z virusom HIV). Priporočljivo je tudi za ženske, ki načrtujejo nosečnost v obdobju epidemije gripe in za delavce v poklicih, pri katerih obstaja velika možnost prenosa (zdravstveni delavci, vzgojitelji, učitelji).

Cepiti se ne smejo tisti, ki imajo hudo alergijo na jajčne beljakovine, tisti, ki so v preteklosti že imeli hudo reakcijo po cepljenju, akutno bolni (z vročino) in dojenčki, mlajši od 6 mesecev.

Cepivo deluje samo na povzročitelja gripe. Zavedati se moramo, da še vedno lahko zbolimo za drugimi virusnimi obolenji (prehladi) in tudi za gripo, vendar je potek bolezni navadno milejši, zapleti so manj verjetni. Učinkovati začne približno dva tedna po cepljenju, zato je dobro, da se cepimo še pred začetkom epidemije.

Virus gripe se zelo hitro spreminja in ima vrsto različnih podtipov. Strokovnjaki vsako leto pripravijo novo cepivo za podtip, ki bo gripo verjetno povzročal to leto. Zato nas lansko cepljenje ne varuje več pred gripo in zato se je treba cepiti vsako leto znova.

Virusi so ves čas v okolju okoli nas, zato

Cepljenje proti gripi Svetovna zdravstvena organizacija letos priporoča tudi zaradi preprečevanja pojava epidemije ptičje gripe med ljudmi.

se jim ne moremo izogniti. Lahko pa se jim uspešno upremo z učinkovitim obrambnim sistemom. Kako močan bo,

je v veliki meri odvisno od nas samih, zato ga krepimo z zdravim življenjskim slogom, dobrimi higienskimi navadami in po možnosti s cepljenjem proti gripi.

Urška Močnik Bončina

V podjetjih Kolektor Pro in Kolektor Group smo to jesen začeli izvajati program promocije zdravja na delovnem mestu. Projekt smo poimenovali »ZdravKolektor«. V skladu s tem geslom bo tudi logotip projekta, po katerem boste njegove dejavnosti lahko prepoznavali na plakatih, v Komunitatorju ipd. V skupini, ki bo program vodila in uresničevala, sodelujemo: Eva Cvelbar, Miran Gnezda, Valter Leban, Urška Močnik Bončina, Dragan Novakovič, Bojan Pelhan in Petja Velikonja Vončina. V tem in v začetku prihodnjega leta bomo pozornost namenili zlasti:

- poškodbam pri delu,
- nočnemu delu,
- aktivnemu odmoru zaposlenih,
- prehrani na delovnem mestu in
- preprečevanju bolezni dihal.

Želimo si, da bi se prav po zaslugi tega projekta še naprej izboljševale razmere na delovnih mestih in hkrati tudi zdravje vseh zaposlenih. Zato pričakujemo tudi vaše sodelovanje. Veseli bomo vseh predlogov in dobronamernih pripomb, ki jih lahko posredujete koordinatorki ge. Petji Velikonja Vončina.

Sporočilo iz Himalaje

Na pot v Himalajo oz. v Tibet je 15. septembra 2005 odpotovala desetčlanska slovenska alpinistična odprava. Njen cilj je po prvenstveni smeri osvojiti vrh Kula Kangrija (7554 m). Eden izmed članov tokratne alpinistične odprave v Himalajo je tudi član Alpinističnega odseka Idrija Aljaž Tratnik.

Odprava je srečno dopotovala v Katmandu. Po obveznih formalnostih je 21. septembra prispela v Tibet. 24. septembra so fantje na višini 5350 m postavili bazni tabor, 29. septembra pa so uspešno opravili aklimatizacijski vzpon na 6442 m visok vrh v okolici baze. Od 1. do 3. oktobra je v bazi snežilo, zato so te dni predvsem počivali.

Odprava se bo po napovedih vrnila v domovino 5. novembra. Takrat bomo o celotnem poteku odprave poročali izčrpnjeje.

Pozdravlja vas Aljaž Tratnik in se še enkrat zahvaljuje družbi Kolektor Group in drugim sponzorjem, ki so mu finančno omogočili odhod v Himalajo.

3.kolesarjenje na Vršč

Marko Rupnik poroča, da so tudi letos pripravili vzpon na Vršč. Udeležilo se ga 20 kolesarjev, med njimi tudi tri ženske. Za razliko od prejšnjih dveh sta letošnja turo popestrila še vzpona v Dražgoše in iz Žirov na Razpotje, saj se tokrat kolesarji v Idrijo niso vračali po isti poti.

Peleti iz Pivke, gorilnik iz Spodnje Idrije

Na nekdanji gozdarski pristavi Mašun pod Snežnikom so v petek, 7. oktobra 2005, odprli Gozdarsko hišo Mašun. Temeljito prenovljeno poslopje, ki so ga za svoje gozdne upravitelje in njihove družine v obdobju med dvema vojnama zgradili Schönburgi – Waldenburgi z gradu Snežnik, bo zdaj postal informacijsko in izobraževalno središče za spoznavanje gozdnih ekosistemov ter flore in favne Snežnika, zlasti rjavega medveda. Posebnost te hiše je, da jo bodo ogrevali z gorilnikom na pelete, ki so ga razvili in izdelali v Kologu.

Gozdna hiša na Mašunu – informacijsko središče o snežniških gozdovih in rjavem medvedu dp

Z odprtjem Gozdarske hiše Mašun sta Zavod za gozdove Slovenije ter Ministrstvo za okolje in prostor simbolično sklenila tudi prvo fazo projekta Ohranitev velikih zveri v Sloveniji – rjavi medved. Od skupne vrednosti projekta, vrednega 608 tisoč evrov, je Evropska unija v treh letih (Life III – Narava) prispevala tri četrtine te vsote. Ureditev informacijskega središča, namenjenega seznanjanju najširše javnosti s pomenom gozdov, zlasti pa z življenjem rjavega medveda pri nas (populacija te zveri v Sloveniji šteje od 400 do 500 osebkov), je le del tega projekta, ki vzpostavlja mehanizme za izvajanje slovenske strategije upravljanja z rjavim medvedom.

Gozdna hiša Mašun (dostopno iz Ilirske Bistrice ali iz Pivke prek Knežaka in Koritnic, s »cerkniške« smeri pa iz Kozaršč po cesti mimo gradu Snežnik) sta skupaj obnovila postojnska enota Zavoda za gozdove ter Gozdno gospodarstvo Postojna. V pritličju je urejeno informacijsko-izobraževalno središče s posebno »medvedovo sobo«, multimedijско opremo in večjim prostorom, primernim za ogled filmov, sestanke ipd., v nadstropju pa je GG Postojna uredilo turistične apartmaje. In ker je mašunska hiša namenjena prav spoznavanju narave, njene pestrosti in njenega bogastva, ni nič čudnega, da je tudi ogrevanje stavbe urejeno na način, ki je do narave prijazen – na obnovljiv vir energije oziroma pelete, drobne stisnjence, valčke s premerom 6–8 milimetrov, ki jih v Enerlesu izdelujejo iz čistega, kemično neobdelanega odpadnega lesa oziroma lesnih odpadkov.

Mašunski ogrevalni sistem je rezultat sodelovanja Enerlesa, podjetja za proizvodnjo peletov iz Pivke, ter Kologina (Kolektor Group) iz Spodnje Idrije. Gorilnik na pelete, izdelan v tem podjetju, je namreč povsem plod domačega znanja, saj so vse peči za ogrevanje z lesnimi peleti, ki so zdaj dosegljive na slovenskem trgu, delo tujih proizvajalcev. Gorilnik Eco Fluid, ki ga je mogoče montirati na obstoječe ali nove kotle, je razvil zasebni raziskovalec Andrej Peternej, izdelali pa so ga v Kologu.

Prvi obiskovalci Gozdne hiše na Mašunu so od avtorja gorilnika Andreja Peterneja izvedeli, da peletov ne prižigamo z vžigalicami, ampak z zrakom, segretim na 600 °C dp

Kurilna vrednost enega kilograma peletov je približno polovica kurilne vrednosti kilograma kurilnega olja, torej potrebujemo približno 2 kg peletov na 1 kg kurilnega olja. Peleti so pakirani v 15-kilogramske vreče, po 70 vreč na paleti ali v velikih, tona težkih vrečah. Na dom vam jih s posebno cisterno dostavijo tudi v razsutem stanju ter prečrpajo v zalogovnik. Cena toplote, pridobljene iz lesnih peletov, je od 30 do 50 odstotkov nižja od cene toplote, pridobljene s kurilnim oljem, nakup gorilnika pa v višini 40 odstotkov cene kurilne naprave na lesno biomaso sofinancira tudi država.

Mašunska kotlovnica je tako prva sodobno urejena kotlovnica na lesene pelete, ki sta jo skupaj uredila Enerles, proizvajalec »goriva«, ter Kolding, proizvajalec opreme. V kotlovnici je nameščen silos za hrambo peletov (sedem ton, kolikor naj bi jih zadostovalo za kurilno sezono), ves proces pa je popolnoma avtomatiziran: od avtomatskega odjema iz silosa do vzdrževanja želene temperature v posameznih prostorih v hiši. In kot nam je na predstavitvi gorilnika na pelete povedal direktor podjetja Branko Milharčič, ima Kolding velike načrte tako za vgrajevanje manjših, hišnih sistemov kot tudi za postavitev velikih industrijskih kotlovnice, kakršna naj bi bila na primer kotlovnica za trgovski center Spar, ki ga gradijo v Pivki. ♦

Dragica Prosen

Nataša

Nataša Černilogar s.p.
Gortanova 3, IDRJA

tel.: 05/37 22 920, GSM: 031/302-877

**JESEN SE JE ŽE ZAČELA, Z NJO PA TUDI
JESENSKE TEŽAVE. LASJE VAM IZPADAJO,
IZGUBILI SO VOLUMEN IN LESK,
VI PA NE VESTE, KAJ BI UKRENILI.**

**V FRIZERSKEM SALONU NATAŠA VAM
LAHKO POMAŽAMO ODPRAVITI TE TEŽAVE.
UPORABLJAMO SISTEM P-FAKTOR,
KI PREPREČUJE IZPADANJE LAS,
EFEKT ZA LEPSI VOLUMEN,
EFEKT ZA RAVNANJE LAS,
ZA EFEKT ŽIVAHNIH LAS PA STRAIGHT&WAVE,
KI SKODRANE IN VALOVITE LASE SPREMEMI
V RAVNE, RAVNIM PA DAJE VOLUMEN IN
PODPORO NA KORENUL.**

URNIK

PONEDELJEK - SREDA 8-12 PETEK 11-17
TOREK - ČETRTEK 14-19 SOBOTA 7-12

**V PONUDBI IMAMO SE PODALJŠEVANJE LAS
TER MANIKURO IN NEGO ROK.**

- prevozi skupin
- prevozi oseb
- TAXI služba
- najem kombijev

E-mail: rcttrans@amis.net

RCT TRANS
Partizanska 8
5280 IDRJA
GSM: 041 648 393

prevozi blaga (do 7,5t-40m³) ●

prevozi nevarnih snovi ●

hitra dostava stvari ●

organizacija prevozov ●

Na 38. mednarodnem obrtnem sejmu v Celju smo se prvič predstavili kot podjetje Kolding, in to skupaj s podjetjem Synatec, ki je predstavilo svoje rešitve za nadzor, vodenje in alarmiranje, in podjetjem Decibel inženiring Aljoša Flander, s. p., ki je predstavilo svoj program protihrupne opreme. Naše podjetje je poleg svojega dozdašnjega programa (avtomatizacija strojev in naprav, arhitekturno projektiranje, prezračevanje in klimatizacija) prvič predstavilo tudi novost v našem proizvodnem programu in novost na slovenskem trgu – gorilnik na pelete Ecofluid, o katerem smo obširneje pisali že v prejšnji številki Komunitatorja. Glede na splošno naravo sejma je bil v skladu s pričakovanji gorilnik tudi najopaznejši izdelek na našem razstavnem prostoru. V osmih dneh, kolikor je trajal sejem (od 7.–14. septembra 2005), si ga je ogledalo veliko ljudi in kar nekaj se jih je med sejmom in v dneh po sejmu konkretno zanimalo zanj, po večini za prihodnjo kurilno sezono. Na splošno je bilo na sejmu veliko zanimanja za izdelke za izrabo obnovljivih virov energije (predvsem biomase) in tudi ponudbe je bilo kar nekaj, predvsem zaradi nenehnega zviševanja cen drugih virov energij.

K dodatni opaznosti našega razstavnega prostora je veliko pripomogel tudi vsestranski prikazovalnik, ki nam ga je za našo predstavitev na sejmu posodil Kolektor Group. Kljub manjšim neprijetnostim, povezanim predvsem z organizacijo sejma, smo z našo predstavitvijo na 38. MOS-u zadovoljni, tako da se ga bomo udeleževali tudi v prihodnje. Prihodnje leto bosta v Celju za nas zanimiva dva sejma, in sicer Energetika (16.–19. maj 2006) ter 39. MOS (13.–20. september 2006). Naj se na koncu zahvalim še vsem našim partnerjem, ki so kakor koli pripomogli k naši uspešni predstavitvi.

Branko Vončina

Zgovorni dokumenti časa

Med dokumente, ki pričajo o krajih, ljudeh in življenju, upravičeno štejemo poštne znamke in najrazličnejše dopisnice, pisma ter poštne žige. Še prav posebej pa so zgovorne njihove priložnostne izdaje. Idrinja se lahko pohvali s številnimi zanimivimi spomeniki, ki pripovedujejo domala o vseh pomembnejših dogodkih v preteklosti in sedanjosti, o znamenitih ljudeh ter bogati naravni, tehniški in kulturni dediščini na njenem območju. Po zaslugi dejavnega Filatelističnega društva Idrinja je vse to zaznamovano na petinšestdesetih priložnostnih društvenih izdajah in kar na osemindvajsetih poštah znamkah. S tako obsežno zbirko na poseben način zapisanih pričevanj se ne more pohvaliti noben drug kraj v Sloveniji. Pomembno pa je tudi dejstvo, da so vsa ta sporočila potovala po vsem svetu. Za tak dosežek so bili potrebni dobro pripravljene predlogi in velika vztrajnost. Poznavalci vedo, da so poštne znamke prestižna zadeva, zato je konkurenca ostra, merila za izbor pa zahtevna. Komisija za izdajo poštah vrednotnic Slovenije vključuje v svoj program le najboljše.

60 let Partizanske tiskarne Slovenija

dogodek je tako ostal zapisan v zgodovino. Zelo tesno je bila izbojevana znamka ob 100-letnici prve slovenske realke v Idriji. Komisija je dopolnitev programa zavrnila, češ da je bila vanj komaj uvrščena že izredna izdaja v spomin na vrhunsko srečanje Bush - Putin v Sloveniji. Z dodatnimi utemeljitvami in ob podpori tedanjega generalnega direktorja Pošte Slovenije je bil dogodek vendarle zaznamovan, kot je bilo predlagano. Društvo se je tedaj že zavzemalo za uvrstitev gradu Gewerkenegg na poštno znamko. Izbor za serijo Grajske stavbe na Slovenskem je bil potrjen, vendar med izbranimi gradovi ni bilo našega. Kar pet let so pristojni utemeljevali, da si grad zasluži uvrstitev v ta elitni izbor. Decembra 2004 je znamka ob odmevni promociji končno izšla! Motivi idrijskih čipk na znamkah še vedno štejejo za reprezentativno izdajo, ki ji zavidajo številni čipkarski centri v Evropi. Naj povemo, da so bili osnutki teh znamk razstavljeni celo v Palači narodov v Ženevi. Sicer pa na vse čipkarske festivale v Idriji spominjajo priložnostne izdaje. Zanimivi dokumenti so znamke, pisma in dopisnice, na katerih so predstavljeni cinabarit, partizanska bolnišnica Franja, Jožef Mrak, M. V. Lipold, imenovan oče slovenske geologije, Henrik Freyer in seveda J. A. Scopoli in z njim svetovno znani naravoslovec Šved Karl Linné, pa tudi 500-letnica Antonijevega rova, 60-letnica Partizanske tiskarne Slovenija, 10-letnica nove Občine Idrinja ter 340-letnica Godbenega društva rudarjev Idrinja, če omenimo le nekatere. Vse to so zgovorni dokumenti, ki odlikujejo podobe časa in oživljajo spomine. To obsežno delo bo predstavljeno v zborniku, ki ga pripravlja Filatelistično društvo Idrinja. ♦

Niko Jereb

500 let rudnika in mesta

V počastitev 500-letnice idrijskega rudnika in mesta sta izšli dve znamki. Nekdanja JPTT v Beogradu je za leto 1990 prejela več kot 400 različnih predlogov. Izbranih je bilo samo 12, med temi tudi idrijski. Na povabilo filatelističnega društva je iz Beograda prispel celo vodilni oblikovalec znamk, mag. Dimitrije Čudov. Spustil se je tudi v rudnik in šele pozneje priznal, da ga v življenju še ni bilo tako strah. Znamki sta na zahtevo društva izšli na god sv. Ahacija, 22. junija, na štirinajstem obzorju idrijskega rudnika pa je tisti dan delovala najgloblja pošta na svetu. Spominski ovitki s posebnim žigom so od tam potovali v svet, celo na Antarktiko, v bazo Mc Murdo na južnem polu. Ta neponovljivi

Sprejemamo tudi večje skupine in zaključene družbe

ODPRTO:

od 12^h - 22^h

nedelje, prazniki od 12^h - 20^h

ponedeljek, torek - zaprto

- * IDRIJSKI ŽLIKROFI
- * DIVJAČINA
- * MORSKE RIBE
- * JEDI PO NAROČILU
- * VELIKA IZBIRA VRHUNSKIH VIN

YDRIA MOTORS

Družba Ydria Motors, d. o. o., iz Podskrajnika je 13. septembra zaznamovala pomemben dogodek. Tega dne so namreč izdelali petdesetmilijonti motor, od kar je 15. aprila 1994 stekla proizvodnja v tedaj na novo nastali mešani družbi YDRIA Motors. Tri četrtine svoje proizvodnje elektromotorjev, ventilatorjev in črpalk vgrajujejo najpomembnejši proizvajalci bele tehnike Bosch Siemens, Miele, Gorenje, Elektrolux, AEG in drugi, približno četrtino njihovih proizvodov pa specializirani visokokakovostni proizvajalci opreme za industrijske namene (klimatizacija, medicinski aparati, laboratorijska oprema itd.).

V družbi tudi v tem letu sledijo poslovnemu načrtu, po katerem naj bi presegli doslej najvišjo vrednost prodaje v višini približno 35,5 milijonov evrov. Kljub pritiskom svetovnega trga na zniževanje stroškov oziroma cen so v minulih dvanajstih mesecih za 12,9 % povečali število delavcev, tako je v družbi zdaj skupaj zaposlenih 410 ljudi. Ob vzornem vodenju vodstva družbe, z generalnim direktorjem Joštom Rupnikom na čelu, Ydria Motors sledi dogovorjenim ciljem in vizijam.

Ponudba zaščitne opreme, ne le za industrijo, ampak zaradi udobnosti in izgleda tudi za zaščito pri vsakdanjih hišnih opravilih. Prepričajte se sami v naši trgovini na Arkovi 11 v Idriji, ali nas obiščite v spletni trgovini www.evt.si

- Cokli in natikači
 - Rokavice vseh vrst
 - Športni delovni čevlji
 - Čelade in zaščita kape
 - zaščitna in sončna očala
 - Delovne obleke in kombinezoni
- Ter druga zaščitna oprema**

EVT-SISTEMI d.o.o.

Tel: 05/37-22-620 | Tel. Trg.: 05/37-73-129

www.evt.si

Znameniti idrijski zdravnik dr. Ludvik Gerbec (1805–1880)

(Spominski zapis ob 200. obletnici rojstva)

»Delavci so za državo tako potrebni kakor bogata ruda za rudniški obrat. Ker podjetje potrebuje kolikor mogoče krepke in zdrave delavce, je tudi njemu v prid, da bolehní in bolní delavci dobe vedno zaželeno in potrebno pomoč pri zaupanju vrednem, sposobnem in prizadevnem obratnem zdravniku.«

Dr. Ludvik Gerbec, 1870

V bogati zgodovini idrijskega zdravstva zavzema eno najvidnejših mest dr. Ludvik Gerbec (1805–1880), ki je polnih štirideset let (1833–1874) skrbel za zdravje rudarjev in njihovih družin. Njegove zasluge v Idriji je mogoče primerjati s tistimi, ki sta si jih sto let pred njim pridobila znamenita naravoslovca J. A. Scopoli in B. Hacquet. Domači in mednarodni strokovni medicinski krogi so dr. Gerbca vselej zelo upoštevali zaradi njegovih spoznanj in ukrepov na področju kroničnega zastrupljanja z živim srebrom. Ludvik Gerbec se je rodil 14. avgusta 1805 v Škofji Loki. Po študiju in promociji na Dunaju je opravil še specializacijo iz okulistike in do leta 1835 kot prvi zdravnik okulist ordiniral v Ljubljani. V Idriji je bil sprva (1833 in 1836) nameščen le za začasnega zdravnika, stalni rudniški in s tem državni uslužbenec pa je postal 6. avgusta 1838 ter odtlej prejemal redno in solidno plačo.

V tistem času je bila obolevnost v Idriji dokaj velika, zato sta imela zdravnik in kirurg domala vsak dan obilico pregledov, posegov ter obiskov pri bolnikih v mestu in okolici. Pisni viri iz sredine 19. stoletja pogosto omenjajo merkurializem, kolero, zobne bolezni, gripo, pljučnico, revmatizem, oslovski kašelj, škrlatinko, drisko in krvavo grižo, koze, tuberkulozo in druge bolezenske tegobe, ki so pestile Idrijčane. Dr. Gerbec je moral po ukazu nadrejenih oblasti najprej redno vsako leto poročati o zdravstvenem stanju vseh zavarovancev, po letu 1860 pa se je graška direkcija zadovoljila s petletnimi poročili. Zanimivo je, da je dr. Gerbec svojim poročilom dodajal tudi ugotovitve svojih meteoroloških opazovanj z mesečnimi podatki o temperaturah, tlaku, vetrovih in padavinah, bolezenske pojave pa je primerjal z vremenskimi razmerami in spremembami.

Iz dolgoletne Gerbčeve dejavnosti si kot ponazoritev oglejmo le nekaj zanimivih fragmentov. Leta 1846 je dr. Gerbec – žal neuspešno – predlagal zgraditev »kasarne« s 130 posteljami za mlade samske delavce, v kateri bi stanovalcem ponujali tudi zdravo in kalorično hrano. Kot rudniški »fizik« se je istega leta zelo angažiral ob katastrofalnem jamskem požaru, v katerem je umrlo 17 rudarjev. O svojem ukrepanju je sestavil izčrpno poročilo, v katerem je opisal, kako mu je uspelo rešiti življenja precejšnjemu številu ponesrečencev, ki so jih iz jame prinesli zastrupljene in nezvestne. Ker se je v letih po požaru število merkurialnih bolnikov zelo povečalo, sta imela zdravnik in kirurg polne roke dela. V revolucionarnem letu 1848, ko so rudarji zahtevali več besede pri upravljanju Bratovske skladnice, so bili celo dr. Gerbcu namenjeni nekateri očitki, vendar so bili zvečine neutemeljeni; najbrž je šlo za zamere, ki so jih povzročile njegove

kritike pogostega popivanja, nočnega veseljačenja in pretirane nagnjenosti do lišpanja. Kljub tem majhnim nesporazumom s knapi je dr. Gerbec sočasno podprl njihovo pritožbo, češ da repično olje pri gorenju preveč onesnažuje že tako slabo ozračje v jami. Leta 1855 se je moral odločno spopasti z epidemijo kolere, ki je v Idriji morila od avgusta do oktobra. Največ »salivantov« in »tremulantov« je ves čas prihajalo iz žgalnice, saj so bile tam najpogostejše tudi zastrupitve z živim srebrom. V svojih letnih poročilih je dr. Gerbec redno predlagal upoštevanje in izvajanje številnih preventivnih in kurativnih ukrepov v žgalniških obratih, predvsem menjavanje delavcev, redne kopeli in uvedbo zaščitnih oblek. Sam je zasnoval tudi zasilne varnostne maske, vendar se niso najbolje obnesle. Prav na njegovo pobudo so že leta 1865 za čistilce žgalniških peči prvič uvedli brezplačne obroke slanine in kruha. Iz leta v leto se je zavzemal tudi za urejanje razmer v takratni bolnišnici in kopališču na Brusovšu.

Že v uvodu smo poudarili, da je bil dr. Ludvik Gerbec v svojem času priznan zlasti kot strokovnjak na področju merkurializma, zato so ga upoštevali in navajali številni medicinski avtorji po Evropi. Tako sta bili njegovi poročili za obdobje 1861–1865 in 1866–1870 objavljeni v knjigi dr. Johanna Hammerschmieda, ki je leta 1873 izšla na Dunaju. Dr. Gerbec je bil v knjigi predstavljen kot »avtoriteta prvega reda v vprašanih merkurializma«. V poročilu iz leta 1865 je temeljito prikazal problematiko idrijskih zastrupitev z živim srebrom, v besedilu iz leta 1870 pa je analiziral splošno zdravstveno stanje idrijskega prebivalstva. Med zdravili proti merkurializmu je večkrat omenjal predvsem kalijev jodid. Vedno znova je poudarjal pomen zdravih kopeli, potenje, uživanje mleka, gibanje na svežem zraku, uporabo mask in delovnih oblek, menjavanje delavcev na izpostavljenih delovnih mestih, krepko hrano, žvečenje tobaka (čikanje), izpiranje ust in vzdržnost pri alkoholu. Poleg merkurializma so Idrijčane po Gerbčevem pričevanju iz leta 1870 najbolj pestili katarji dihal, katarji prebavil in dispepsije, pljučna tuberkuloza, revmatična obolenja, jetrne okvare, glistavost, pljučnice in še marsikaj.

Za konec naj kot zanimivost omenimo še poročilo o socialnih razmerah v Idriji iz leta 1856. V njem je dr. Gerbec obširno opisal tudi prehrabene navade takratnih Idrijčanov. Kot je zapisal, je bil kruh slej ko prej osnovna hrana idrijskih rudarjev. Družine so na sploh uživale veliko močnate hrane, pa tudi precej krompirja, repe, zelja, fižola in solate. Pisec je navedel tudi idrijske kulinarčne posebnosti, in sicer žlikrofe, podmetenco, hosto (krompir, repa ali kislo zelje in fižol) in smukavec. Goveje meso je bilo le redkokdaj na mizi, občasno raje meso drobnice ali prekajena svinjina. Po Gerbčevem mnenju je bila hrana idrijskih delavcev na splošno skromna in slaba, zvečine rastlinska in za fizične delavce tudi preslabo zabeljena. Razlog za to je bila zlasti draginja, delno pa tudi kupovanje predragih oblačil.

Zgledna službena kariera dr. Gerbca se je po letu 1870 začela počasi iztekati. Leta 1873 je pristojno ministrstvo na njegov predlog sklenilo v Idriji ukiniti tradicionalno mesto rudniškega kirurga, namesto tega pa je zaposlilo še enega akademsko šolanega zdravnika. Takrat so mu v znak priznanja zvišali plačo na zajeten letni znesek 1.300 goldinarjev. S tem rednim dosmrtnim prejemkom se je leta 1874 – po štirih desetletjih delovanja v Idriji – tudi upokojil. Cesar Franc Jožef mu je 19. januarja 1876 podelil častni naslov cesarskega svetnika. Zaslužni 75-letni zdravnik dr. Gerbec je 13. marca 1880 umrl v Idriji. ♦

Janez Kavčič

ETNODAR

Silvij Šinkovec

Jerebova 8
Cerkno
041 423 292

Izkoristite priložnost za nakup poslovnih in novoletnih daril, ki presegajo tovrstno klasično ponudbo na našem tržišču.

Naša darila so iz majhne obratovalnice že našla pot na vse celine sveta, v predsedniške kabinete, z njimi so obdarili znamenite osebnosti doma in v tujini, najdete jih v domovih pripadnikov različnih družbenih slojev. Darila so unikatna in temeljijo na prvinah slovenskih etnoloških značilnosti.

TU SA TAKI ŠEJNKI, KA ŽIH DELEČ PAUKUK NI TAKIH ZA DABIT

Bomo v Mejci dobili nov tekaško-smučarski center?

Tekaško-smučarski klub Idrija je eden izmed najdejavnějšíh športnih klubov v naših krajih po vstopu v tretje tisočletje. Njegovi člani so s svojim zagnanim in vztrajnim delom dokazali, da je mogoče oživiti tradicijo smučarskih tekov, ki so jo nekdaj zaznamovali zlasti Trnovski maratoni. Zdaj imajo eno najlepše urejenih tekaško-smučarskih centrov v Sloveniji. V prihodnje se želijo osredotočiti predvsem na delo z mladimi, poleg Vojskega pa bi radi uredili in vzdrževali še tekaške proge v Mejci, kjer naj bi v bližnji prihodnosti organizirali tudi prvo mednarodno tekmovanje. Bodo našli pravega sogovornika, ki jim bo pomagal uresničiti njihove drzne načrte?

Začetki kluba segajo v leto 2000. Tedaj se je nekaj ljubiteljev teka na smučeh pogosto srečevalo na različnih tekaških tekmovanjih in med njimi se je porodila zamisel, da bi zaradi lažjega organiziranja prevozov, nakupa opreme in medsebojne povezanosti ustanovili klub. Takoj potem so začeli razmišljati, kako bi kar najhitreje dobili svojo progo za tek na smučeh. V igri je bilo več potencialnih lokacij (Vojsko, Črni vrh, Razpotje, Ljubevč), vendar so vodilni možje kluba zaradi primernosti terena, ustrezne nadmorske višine in količine padavin, ne nazadnje pa tudi zaradi lažjega dostopa do prog, dali prednost Vojskemu. Pri tem je pomembno, da so jim šli na roke tudi domačini (Smodin, Kotlar, Jelenkar, Novinčer in številni drugi lastniki zemljišč), s katerimi so sklenili vse potrebne pogodbe za vpis tekaških prog v zemljiško knjigo in za njihovo uporabo brez odškodnine. Poleg tega so jim zaradi poznavanja terena pomagali tudi pri ureditvi prog.

TSK Idrija je konec septembra že petič odlično organiziral kolesarski vzpon in tek na Hlevišu. Tokrat se je te športno-rekreativne prireditve udeležilo več kot sto tekmovalcev. Tradicionalno jesensko prireditev, ki se je vsako leto udeležijo znana imena iz kolesarstva in gorskega teka, je podprl tudi Kolektor Group.

br

Delovnih akcij se je vztrajno udeleževalo od 20–30 članov kluba. Tako so posekali in očistili traso proge ter ob pomoči sponzorjev izvedli še nekatera zemeljska dela in tako pripravili skupaj 12 km tekaških prog. S ČSOD so se dogovorili za delen odkup teptalca, ki ga uporabljajo tudi za urejanje prog za zimski program šole v naravi, podoba tekaško-smučarskega centra pa so dokončno oblikovali z zgraditvijo večnamenskega klubskega objekta pri Kotlarju.

Po nekaterih ocenah je bilo v zgraditev tekaško-smučarskega centra vloženih več kot 50 milijonov tolarjev. Velik del so člani kluba prispevali s svojim prostovoljnim delom in pomočjo sponzorjev, poleg tega pa so se redno prijavljali na različne javne razpise. Pri tem so bili dvakrat uspešni na razpisu Fundacije za šport.

Prva zima po ureditvi centra na Vojskem ni bila dovolj bogata s snegom, zato je center v tekmovalnem smislu lahko v celoti zaživel šele naslednje leto. Tedaj so v klubu organizirali Memorialni tek Andreja Erjavca, nekdanjega odličnega tekača z Vojskega, ki je bil med drugim zmagovalac Igmanškega marša in član B-reprezentance nekdanje Jugoslavije v smučarskih tekih. Ta tek je postal že tradicionalen, saj ga bodo to zimo izvedli že četrtič zapored. Poleg tega namerava letos klub na Vojskem organizirati še tri tekme v okviru Pokala Idrije, na predlog Jureta Gantarja pa še tekmo v okviru vseslovenske akcije tekaških maratonov, ki poteka pod pokroviteljstvom komisije za nordijsko smučanje pri Smučarski zvezi Slovenije in v katero so poleg Vojskega vključeni tudi Bloški teki, Maraton na Osankarici in Poključki maraton. Na prizorišču bodo z veseljem pripravili tudi sindikalne tekme. Tako si želijo, da bi poleg Kolektorja, ki je tekaško tekmo že dvakrat organiziral na Vojskem, letos kakovost njihovih prog preizkusili tudi člani kolektiva Hidrie.

Večnamenski klubske objekt pri Kotlarju je osrednja izhodiščna točka Tekaško-smučarskega centra Vojsko. Tam si lahko tekači izberejo raznovrstne tekaške proge, bodisi rekreativne bodisi tekmovalne

br

Na Vojskem pa svoj na račun ne bodo prišli samo tekmovalci, ampak tudi rekreativci, saj lahko vsak tekač izbiro proge prilagaja svojim sposobnostim. Tisti z več izkušnjami in dobro telesno pripravljenostjo bodo lahko tekli na zahtevnih tekmovalnih progah, dolgih 5 in 7,5 km, ki ju je tehnični delegat mednarodne smučarske zveze FISA lani potrdil za najvišja tekmovalna na državni ravni in za tekmovalna celinskega pokala. Vsi drugi, od otrok do starejših ljubiteljev smučarskega teka in pohodništva, bodo lahko izbirali različno dolge krožne odseke skupaj 12 km dolge proge. Ta je zvečine ravninska in poteka od Kotlarja do Vojskega, kjer zaokroži in se čez vojskarski rezervoar usmeri proti smodinovim, novinskim in jelenškim rupam, od tam pa se vrača h Kotlarju. Poseben čar te proge, ki je po mnenju nekaterih najlepša v Sloveniji, je edinstven razgled, saj ima tekač oziroma pohodnik ob lepem vremenu kot na dlani Triglav in druge vršace. Ministrstvo za šolstvo je TSK Idrija v preteklosti podelilo status društva, ki kot neprofitni klub deluje v javnem interesu in katerega cilj je razvoj neke športne dejavnosti v domačem kraju. Pri tem je odločilna usmeritev kluba v delo z mladimi, zato je precej klubskih aktivnosti organiziranih z namenom, da bi mladim dovolj zgodaj predstavili delovanje kluba in jih navdušili za smučarske teke. Zato so letos v okviru Festivala idrijske čipke pripravili tekmovalje v rolanju in rolanju, ki je v poletnih časih dopolnilna dejavnost smučarskih tekačev. Odmevnega tekmovalja po idrijskih ulicah, ki je pomembno popestrilo turistično dogajanje v mestu, se je udeležilo 70 mladih tekmovalcev iz različnih slovenskih klubov.

Za izboljšanje telesne pripravljenosti in nabiranje moči za zimo imajo mladi možnost, da obiskujejo t. i. suhe treninge, ki pod vodstvom klubskih učiteljev potekajo vsako sredo ob 16. uri v Modri dvorani. Še večji odziv v klubu pa pričakujejo, če bi jim že to zimo uspelo uresničiti zamisel o ureditvi tekaške proge v idrijski Mejci. To progno naj bi asfaltirali, osvetlili in po potrebi

Bogdan Rupnik, predsednik TSK:

Ker smo z dozdajšnjim delom dokazali, kaj je mogoče narediti z dobro voljo in pridnimi rokami, iščemo partnerja za nov kakovosten preskok. Vrednote, za katere s smučarskim tekom vzgajamo mlade, med drugim zagotavljajo tudi marljivega in vztrajnega delavca, ki bo kos svojim prihodnjim nalogam

Zdenko Ogrič, podpredsednik TSK:

Prisrčno vabim čimveč tistih, ki se še niso odločili za smučarski tek, da se nam pridružijo. Klub smo ustanovili predvsem zato, da se družimo, prijateljujemo in uživamo v lepoti, ki nam jo nudita narava in šport.

tudi umetno zasnežili. S tem bi staršem občutno olajšali skrb glede prevozov njihovih otrok na treninge, otrokom in drugim občanom pa ponudili dodatno možnost za rekreacijo v samem mestu, in to tako pozimi kot tudi poleti. ♦

Mitja Zelenc

Ekipe TK Kolektor Idrija si je priigrala tretje mesto

Ekipe Teniškega kluba Kolektor Idrija (v njej so igrali Klemen Erjavec, Rok Golob, Andraž Rupnik, Dejan Česnik, Nina Nagode in Ester Rupnik) je v sezoni 2005 v ligaškem tekmovalju za dečke in deklice, stare do 12 let, osvojila tretje mesto.

V predtekmovalni skupini petih ekip (te so med seboj odigrale sedem tekem – na treh so se pomerili dečki posamezno, na dveh deklice posamezno, po eno tekmo pa so odigrale dvojice dečkov oziroma deklic) je idrijska ekipa brez poraza osvojila prvo mesto. Na sklepem turnirju (t. i. »play off«) prvouvrščenih ekip v Portorožu (potekalo je sočasno kot največji turnir WTA za ženske v Sloveniji) pa so naši tenisači v polfinalu izgubili s poznejšimi zmagovalci, igralci iz kluba As Litija, in tako zasedli tretje mesto.

Pomembnejši septembrski rezultati idrijskih tenisačev:

- Boštjan Bolko se je uvrstil v finale OP do 14 let v Ljubljani;
- Nina Nagode je zmagala na finalnem turnirju A-ranga (na njem so po sistemu »round robin«, nastopile prvo- in drugouvrščene igralkice s turnirja), Rok Golob pa je zmagal na turnirju B-ranga do 12 let;
- na teniškem turnirju za dečke in deklice, stare od 8–11 let, so si idrijski igralci v različnih kategorijah priigrali kar sedem pokalov. Pokal turnirskega zmagovalca si je z zmago nad klubskim soigralcem Urbanom Frelihom prislužil Rok Križaj (kategorija do 10 let); drugo mesto sta si priigrala Ester Rupnik (do 10 let) in Matic Straus (miditenis); z uvrstitvijo v polfinale (3.–4. mesto) pa so se pokala razveselili tudi Dejan Česnik (do 11 let), Jerca Frelih (miditenis) in Drejc Zaplotnik (minitenis)

Špela Hvalec

Nina Nagode v finalu teniškega mastersa do 12 let

TK Koper je organiziral sklepni turnir najboljših 12 igralk (masters) do 12 let.

Kot četrta igralka na slovenski teniški lestvici si je udeležbo na tem turnirju zagotovila tudi Nina Nagode. Zaradi visoke uvrstitve na lestvici je bila kot četrta nosilka prvi krog prosta. V četrtfinalu se je pomerila s Tino Rupert in zmagala z rezultatom 6 : 1 in 6 : 3. Sledilo je polfinalno srečanje z Mariborčanko Tjašo Schimpf in po zelo razburljivem drugem nizu ji je z rezultatom 6 : 1 in 7 : 5 uspelo premagati tudi to igralko.

V finalu je po dobrem odporu, predvsem v drugem nizu, z rezultatom 1 : 6 in 5 : 7 klonila proti ta hip prvi igralki Slovenije v tej starostni skupini Nastji Kolar.

To je bil zadnji turnir v tej sezoni za dvanajstletnike. Nini želimo, da bi tudi v prihodnji sezoni, ko bo igrala v kategoriji do 14 let, nastopala najmanj tako uspešno.

Tre Cime

Cilj: Tri Cine (Tre Cime, Drei Zinnen) v Dolomitih. Na karavanškem mejnem prehodu smo občutili, da nekatere meje (čeprav v glavah še ne!) vendarle izginjajo. Tam namreč nikogar ni zanimalo, kam smo namenjeni. Naredili smo majhen ovinek proti Spittalu. Gora Dobrač še vedno kaže svoja nedrja, posledico potresa leta 1348, ko je v dolino zgrmelo milijardo kubičnih metrov zemlje; razdejanih je bilo dvajset mest, bazilika v Ogleju je bila skoraj porušena, Beljak pa v celoti. Umrlo je šest tisoč ljudi. Pot nas je vodila mimo Osojskega jezera (usoda poljskega kralja Boleslava nam je znana tudi iz Aškerčeve pesmi Mutec Osojski). Spittal (ime zveni domače, idrijsko – mesto je bilo bolnišnično središče) se je pripravljalo na shod, prikaz nekdanjih obrti, na zabavo ... Prijazno – zeleno mesto! V imenih krajev Lienz, Verschach (= Vršič!), Innichen (San Candido = Vinharje) je mogoče prepoznati našo nekdanjo ustoličeno pradomovino. V Innichnu se te »dotakne« majhno otroško pokopališče, pokopališče za odrasle pa izstopa s svojimi ročno kovanimi križi. Tam (že čez mejo) živi približno petsto Italijanov in tri tisoč Avstrijcev. Alto Adige, Südtirol, Južna Tirolska – nekatere generacije lahko tedanje bombne napade primerjajo z zdajšnjimi. No ja!

Eden od pogledov na Tre Cime

sv

Čez preval Sant'Angelo (1517 m) se po gorski cesti povzpemo do planinskega doma (rifugio) Auronzo (2320 m). Za nekatere sledi le sprehod do koč Lavaredo (2444 m), drugi pa se s palicami in nahrbtniki odpravimo do že spluženega sedla Lavaredo (2454 m). V zelo enakomerni hoji bomo obšli Tre Cime, ki so nekaj časa videti kot gmota, nekaj časa pa kot trije špičaki, vsakokrat v drugačni svetlobi. Umetelno so narejene klopice, stopničke, potke, poti, le skalne gmote, melišča, mir in seveda

rožice so naravni. Tam »tišina« res »šepeta«, svišči in encijani pa ... počivajo. Le svizci se s svojim brlžganjem čez dolino razburjajo zaradi kratenja miru. Čudovit je občutek, ko počivaš v bližini leta planinskih kavk in ko ti te ptice domala jedo z roke. Krog blizu nebes je sklenjen.

Po večerji kratko proslavljanje dveh rojstnih dnevor (pesmi, anekdote, smeh ...). Prijazna receptorka in strežnica je bila z možem (enkrat) že v Sloveniji – v Kočevju (lov na jelenjad, lov na medveda je predrag). Sobe z ležišči se dolgo niso umirile; čudno, saj nismo otroci!

Spominski plošči na Tizianovi rojstni hiši

sv

V čudovitem jutru nam je pogled obstal na areni skalnih gmot okoli nas (Monte Cristallo idr.). Jezero Misurina in Passo Tre Croci (tam je plaz zasul neko mater z dvema otrokoma) ostajata za nami, oddih v Cortini (kjer so Slovenci leta 1956 prvič tekmovali na olimpijadi), ki še ne diha turistično. Pieve di Cadore – rojstni kraj Tiziana Vecellia, hiša – pridih davnine, starinskosti, ponotranjenosti, čeprav je umetnik sicer umrl v velikem svetu. Poročni sprevod naznanja, da se življenje v mestecu zdaj nadaljuje. To pa se je tragično ustavilo 9. oktobra 1963 zvečer v Longaroneju. Ni bila usodna gora Cadore (in »rdeči cvet«), ampak gora Toc, ki se je ljudem maščevala zaradi spodkopavanja. V akumulacijsko jezero Vajont je s hitrostjo 96 km/h zgrmelo 260 milijonov kubičnih metrov zemlje, to pa je povzročilo 200 m visok val, ki je s seboj odnesel vse življenje daleč okoli. Rože so bile krvavo »rdeče« – vseh žrtev je bilo približno dva tisoč, življenje pa ni samo obstalo, ampak je preprosto izginilo. »Virtualno« dogajanje je mogoče videti v muzeju v Ertu. ... in ti mi boš krvava tekla ...« bi morda o zgodovini reke Piave zapel naš Gregorčič.

V Spilimbergu v Furlaniji smo doživeli najbolj vroč (beri: soparen) dan in noge so kar same hitele k najbližjemu sladoledarju. Sicer pa je srednjeveško mestece znano predvsem po kamnoseški šoli in delavnicah, v katerih so po Vecchietovi zamisli izdelali spomenik, ki so ga ob vstopu Slovenije v Evropsko unijo postavili pred železniško postajo v Novi Gorici, na stičišču obeh Goric. ➔

Marija Trušnovec

Maroko ali Djezira el Maghreb (zahodni otok)

Maroko, arabska država, ki je tako blizu, a hkrati tako drugačna od Evrope. Leži na odlični lokaciji povezovanja in trgovanja z drugimi deželami. Geografsko se zelo razlikuje, od visokih s snegom prekritih vrhov Atlasa do oceana in neskončnih plaž in do še bolj neskončne, mogočne puščave Sahare.

Gorovje Atlas v vsej svoji lepoti

map

Maroška mesta so čudovita ter polna kontrastov, z obveznimi starimi medinami. Tradicionalna maroška mesta (medine) so obdana z obzidjem, vstop pa je mogoč skozi velika in visoka vrata, ki so bila simbol moči, varnosti in bogastva in so jih v preteklosti ob sončnem zahodu zaklepali. Znotraj medine so imeli judje svoj geto. Po prihodu Francozov in Špancev pa so mesta zgradili zunaj medine. Življenje v medinah se v stoletjih ni občutno spremenilo. Ozke ulice s številnimi mošejami, hišami s skritimi dvorišči, pokritimi tržnicami, hamami (javnimi kopališči), in z vsemi vonjavami začimb prav kličejo, da se zgubiš v njih. Prijazni domačini se trudijo vzpostaviti stik z vsakim popotnikom. Preveč prijazen odgovor pa v hipu prikličje vse domačine. Vsi bi bili radi tvoji prijatelji in te vabijo na kosila, ki jih nikakor ne smeš zavrniti. Potovanje je še prijetnejše, če spoznaš domačine in če ti mesta razkažejo skozi svoje oči. Arabci še vedno veljajo za izjemno odprte do tujcev. Ko jih pobliže spoznaš, te imajo takoj za svojega. Tehnike njihovega prodajanja so znane kot ene izmed najbolj sofisticiranih, spretnih in učinkovitih na svetu. Večkrat pa nastane težava zato, ker ima večina zahodnjakov kompleks. Ta se pojavi, kadar ti prodajalec nameni veliko časa in dobre volje, zato dobiš občutek, da moraš nekaj kupiti, ker bi ga v nasprotnem lahko užalil.

Tudi biti glavni ni lahko

Berbera Saida, lastnika nekaj tisoč kamel, smo spoznali na obrobju puščave. Želel nam je organizirati nepozaben kamelji safari. Ker za to nismo imeli dovolj denarja, smo ga zavrnil, vendar mu naš odgovor ni zadostoval niti prvič niti drugič in tudi tretjič ne. Takoj, ko je slavni Berber pred nas pomolil debel album s slikami safarija, je stvar začela postajati realna. Jasno, da smo iz vpljudnosti pogledali slike in pustili Berbera, da je povedal zgodbo

Otroci puščave

map

o nepozabnem potovanju po puščavskih sipinah. Zadržano in z odprtimi očmi smo stopili v deželo princev, kamel in tisočeri h zvezd. »Lahko izbirate eno-, dvo- ali večdnevni safari, dobite najlepši sončni vzhod in zahod, vnaprej si izberete, kaj boste jedli in na kateri sipini; spite v enem, jeste v drugem šotoru ...« Tedaj smo ga prekinili: »Kakšna je cena?« ... »Ja, kamele so zelo zahtevne, treba jih je nahraniti, osedlati, pa vaša hrana, šotor, naročiti je treba sončni vzhod in zahod ...« Safari, kakršnega si, žal, nismo mogli privoščiti, a bi si ga z veseljem. Berber je bil že vidno utrujen od razlaganja, prepričevanja, barantanja z vsemi našimi stvarmi (od nahrbtnikov do hlač in majic), ki bi jih lahko vključil v ceno safarija, kljub temu pa ni hotel slišati odgovora ne. Kljub kompleksu, ki ga imamo, smo ga morali pustiti razočaranega, ob tem pa smo se počutili grozno. Že čez nekaj ur pa je Berber sklenil posel z veliko skupino drugih turistov, ki so si ta safari lahko privoščili. Počutili smo se nekoliko bolje.

Kljub vsemu nam je v Maroku ostalo še veliko nedokončanih in nevidenih poti, na katere se bomo gotovo z veseljem kmalu spet odpravili. Ssalamu 'lekum. ➔

Adrijana Panič

*Lzrebbani reševalci sedemindvajsete nagradne križanke so: **Gabrijela Červ**, Za gradom 20, 5280 Idrija, **Joško Klavžar**, Zakriž 16a, 5282 Cerkno in **Izidor Rupnik**, Zadlog 20, 5274 Črni vrh nad Idrijo.*

Pošta: _____

Pravilne rešitve nagradne križanke pošljite do
15. novembra 2005 na naslov:

FMR MEDIA, Arkova 43, 5280 Idrija
s pripisom "Nagradna križanka"

Izžrebali bomo tri nagrajence, ki bodo prejeli praktične nagrade.

Idrijska Komunala postaja vse prijaznejša do porabnikov in okolja. Njeni delavci so se lotili tudi čiščenja struge Nikove. Pred leti tega gotovo ne bi ukazal noben njen šef.

Dokler ne bo dokončno odločeno, ali popraviti ali porušiti, bodo v idrijskem domu upokojevcev verjetno opravljali samo najnujnejša vzdrževalna dela

Bi stopili v tako kopalnico?

Mraz, ki je septembra zajel naše kraje, je presenetil tudi ptice. Lastovke so se tako rekoč hipoma zbrale v Rudarski ulici na Brusovšah in odletele.

Letošnje vreme ni bilo najbolj naklonjeno piknikom v naravi. Zato so nekateri odložili načrtovane postavitve kaminov in si pomagali kar s priročnimi žari.

Poslovilni zbor avtomobilov na Mestnem trgu

BRUS
TRANSPORT

BRUS d. o. o., Srednja Kanomlja 21 a, 5281 Spodnja Idrija

Tel.: (05) 37 25 200, Fax: (05) 37 42 409